

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

3-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólépett sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlő
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 362

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Kedd november 5

Mai számunk főbb közleményei:

Politikai zsurok.

A király és a szociálisták.

A bolgár király köszönete egy magyar városnak.

Ne szűnjék meg a Kölcsey-egyesület.

Tisza István beszámolója Aradon.

Glattfelder püspök Aradon.

Vetőmagvizsgáló állomás Aradon.

Késői szerelem.

Tarkaságok.

Tisza beszámolója.

Arad, november 4.

Tisza István gróf november 16. án Aradra érkezik és aradi választói előtt beszámolót fog tartani. A politikának nemcsak föltűnést keltő, de nagy jelentőségű eseménye ez, amelyet annál nagyobb várakozás előz meg, mert Tisza István gróf néhány hónap előtt, a parlament júniusi fordulata után, nyílt levélben szolt már aradi választóihoz. Eljárását, amelyet az elnöki székben, a parlament akciószabadsága érdekében, az obstrukció leküzdésére követett, ebben a nyílt levélben igazolta. A felől, hogy a véderőjavaslatokat további parlamenti huzavonával késleltetni nem volt szabad, talán most lehet a legkevésbé vitatkozni. Hogy az obstrukció nem lehetett a törvényhozás örökös és állandó missziója, ebben szintén megegyezik a közvélemény. Már az ellenzék is csak az események mikéntje felől fujja a sérelmek nótáját és amíg egyik részen ezt arra használják föl, hogy fejeket és helyeket követeljenek, Andrássy Gyula gróf a megtörténtek-

nek meg nem történekké való átválasztolásának formáit keresi.

Hogy Tisza István gróf aradi választói útján ismét a nyilvánossághoz fordul, abban a formában, amelyet nagy és súlylyal bíró politikusok fontos megnyilatkozásai számára szoktak választani, kétségen kívül fontos oka van. Bizonyos, hogy ez a beszámoló nem lehet csupán a június óta történt parlamenti események egybefoglalása és kritikai méltatása, — mert a parlament ebben az időben az ellenzék ki nem merülő botrányszomjusága révén nagyon szomorú, egyoldalú működést fejtett ki, annak az eljárásnak kritikáját megalkotta a nemzet komoly közvéleménye.

A beszámoló tartalmára és irányára következtetni természetesen csak a körülményekből lehet. A helyzet legnagyobb változása a nyílt levél megjelenése óta abban van, hogy most már nem csupán a béke és rend után való természetes vágyakozás, a nemzet belső szükségletei teszik kívánatosá, sürgőssé a politikai kibontakozást, hanem azok a súlyos, kifejlődésükben bizonytalan bonyodalmak is, amelyekbe a szomszédunkban kitört háború miatt jutottunk, és amelyek eshetőségeivel szemben egységes, a helyzetet komolyan mérlegelő és esetleg állást foglaló politikai közvéleményre, higgadt, hivatása magaslatán álló törvényhozó testületre van szükség. Ez a kritikus helyzet kötelességévé teszi minden politikusnak, hogy, ha balsikerek után is és ha esetleg az eredmény kevés kilátása biztatja is, új és új kísérleteket tegyen a béke megteremtésére, annak az utnak a megépítésére, amelyen a fölzigatott szenvedélyek

helyett a felelősségüket érző, a körülményekkel számot vető magyarok találkoznak egymással.

Tisza István gróf volt az, aki, valahányszor ennek a megegyezésnek kilátása pislogott, sietett azt élesíteni. Emlékezetes volt az a nyilatkozat, amelyben a maga távozását is készséggel fölajánlotta, ha ennek árán a politikai béke, a pártok között való megegyezés és főképen a normális parlamenti rend megteremtése biztosítva lehetett volna. Azonban az ellenzék, amely mohóan kapott volna Tisza távozását, mint az ellenzéki harcoknak nagy diadala után, nem tudta és nem is akarta a parlament nyugodt működésének állandósításához a módokat megadni. És ha Tisza István gróf a maga energiáját, a maga közéleti tekintélyét, politikai egyéniségének súlyát és egyéni bátorságát odaadta, látva vetette azért, hogy a parlamentet az obstrukciótól megszabadítsa, akkor nem távozhatott el helyéről a nélkül, hogy az obstrukció visszatértének veszedelme elhárult volna.

De a béke minden reménye azért talán nem veszett el. Nem pusztította el a magvát az a nyegle tempó, a melylyel az ellenzék a delegációs tagságokat kínáló leveleket fölbonthatlanul küldötte vissza. Nem temette el talán Andrássy Gyula gróf se abban a képviselőházi beszédében, amely, mintha a félreértések szándékos keresése lett volna. Mert komoly időkben, rendkívüli állapotok alatt elenyésznek a hibák, háttérbe kell szorulniok az egyéni indulatoknak, nincs helye az érzékenykedésnek: a magasabb érdeknek engedelmeskedni kell.

Valószínűnek látszik tehát, hogy Tisza

Levél a háborúról
az Aradi Közlönynek.

Hét és fél évvel azelőtt az Alföldről Bulgária egyik városkájába, Filippopolisba került egy értelmes magyar kereskedő, aki ezt a hosszú időt megszakítás nélkül a Balkánon töltötte el. Most is ott él a háború következtében nagy jelentőségű városban és egyik munkatársunknak, aki őt erre levélben régi barátságukra hivatkozva, megkérte, a következő érdekes megfigyeléseket írta, amelyek már azért is nagy figyelmet érdemelnek, mert teljesen elfogulatlan, éles eszű férfiutól származnak:

Filippopol, (Plovdiv) október 28, hétfő.

Kedves Barátom! Annyi mindenfélét észleltek már az újságok rólunk, balkániakról, sok fordét, kevés igazat, látom, hogy odahaza annyira félreértik és félreismerik a helyzetet, hogy szívesen teszek eleget felhívásodnak.

A napokban egy tántimtól kaptam egy levelezőlapot, exkuzálja magát a jó lélek, hogy kártyán ír, de ugymond, a leveleket bizonyára ugyanis felbontanák! Az öregeim sürgönyileg, meg levélileg hívnak, szinte könyörögnek, hogy menjünk már végre haza familiástól, hagyjuk már el a veszélynek eme tanyáját.

Hát barátom, nem eszik a levést olyan

forrón, ahogyan találják. Azonban kétségbe vonom, hogy megfelelő-e majd az izlésednek, de mégis megkísérlem, hogy hét és fél éves tartózkodásom alapján minden sallang nélkül, kereskedői objektivitással, röviden jellemesen az állapotot.

Erre a háborúra Bulgária már vagy harminc év óta készül. A gyerek már az iskolában hallja és tanulja, hogy minő elnyomottságban volt része a népnek évszázadokon át a törökök részéről. Minden 50 évesnél idősebb ember szemtanúja volt ennek az állapotnak, amikor csak úgy „mir-nix dir-nix” akasztgatták fel nyílt utcán a bulgárokat, börtörözték be őket évekre, gyújtották fel falvaikat stb., stb. Nincs család a mai generációban, ahol nem fordult volna elő az ilyen kegyetlenségeknek egyik vagy másik formája. A felszabadulás óta mutathatta csak ki ez a nemzet életreteremtését. Általános ismert az az óriási haladás, amelyet az ország a kultura és a jólét terén ezen rövid időn belül megtett. De nem úgy a Macedóniában lakó bulgárok. Ott még mind a mai napig napirenden vannak az öldöklések, gyújtogatások, ami szívtőn köztudomású. Természetes, hogy az elnyomott, üldözött bulgárok ezrével menekültek át Macedóniából azaz Törökországból ide hozzánk Bulgáriába, ahol szívesen nyújtottak nekik menedéket. Az évek folyamán már vagy kétszáz ezerre rugott az itt letelepült macedón menekültek száma és lassan-lassan összeolvadtak az itteni bulgárokkal. Ámde az egyesek rokonsága, a szülőföldje mégis Mace-

dóniában maradt, és az ottmaradottak nyomora vischangot keltett állandóan itt is.

A bandák működésére nem akarok kitérni: tény azonban az, hogy ittartózkodásom óta kivétel nélkül minden évben, vagy összel, vagy tavasszal macedón krízishez van szerencsénk. Egy-egy újabb nagyobb szabású vérengzés vagy gyújtogatás mindig izgalomba ejtette a kedélyeket és a háború veszedelme, amit odahaza hálistennek nem ösmertek, évről-évre kísértett nálunk. Hol mobilizáltak, hol csak a rezervistákat hívtak be szokatlan időben, hol a kiszolgáltakat nem engedték haza, de minden évben volt egy-egy időszak, amikor szünetelt a munka, pangott a kereskedelem és mindenki aggódva várta a holnapot.

Az idén Koteánál val. mi történt. Az újságok írtak róla, de a közönség tulnyomó része, jómagam is, átsiklottam rajta. Micsoda is volt az? Felrobbant ebben a városkában egy bomba megölt néhány embert, mire a felbőszült törökök lemészároltak vagy 180 névtelen polgárt. Mint egy adott jelre, megkezdődött az éles, a vad agitáció az egész vonalon. Lapedőnyi plakátok hívták az embereket minden városban, minden faluban meetingre, ahol a macedón párt legnépszerűbb, legjobb szónokai tüzeltek a háború érdekében.

Ismeretes a hetekig, hónapokig tartó huzavona az ugynevezett nagyhatalmak között, de nem ismeretes, hogy milyen bölcsen használta ki az időt a bulgárok fényes hadvezetősége. Mondhatni, hogy a kormány az egyik kezével

István gróf, bár beszámolójának tendenciája felől még senkinek se nyilatkozott, aradi választói előtt a politikai kibontakozásnak, a béke keresésének útjait, ösvényeit fogja megmutatni. És ha a válságos viszonyok között megismételt kísérlet több megértéssel, több objektivitással fog az ellenzék részéről találkozni, mint eddig: akkor Tisza István gróf aradi beszámolója a kínos helyzetbe jutott magyar politika felszabadítója, fordulópontja lesz. Az aradiak, Tisza István gróf választói azzal a kívánsággal várják illusztris képviselőjüket: adja Isten, hogy munkáját siker koronázza!

Politikai zsúrok.

— Az ellenzéki ellenparlament. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, november 4.

Az ellenzék ma elhatározta, hogy politikai zsúrokat rendez, melyekben a kül- és belpolitikai kérdéseket fogja megvitatni. E határozattal szemben felmerül a világnak az a legtermészetesebb kérdése, hogy ha az ellenzék szükségét érzi annak, hogy a kül- és belpolitikát megvitassa, miért nem teszi azt a képviselőházban és a delegációban? Hiszen senki őket abban meg nem akadályozná. Nagy perverzítás kell ahhoz, hogy a törvényhozás termében csak sipolnak és füttyölnek, komoly vitát pedig zártkörű vitaestélyeken akarnak rendezni. Ezen a fonák ötleten az egész ország kacagni fog. Sivár látvány az, hogy ellenzék a maga tehetetlenségében miképpen próbálkozik egyre lehetetlenebb tervek megvalósításával. Mindenesetre ajánlatos lesz, ha az ellenzék ezekhez a vitaestélyekhez hallgatóságának jegyeket nem ad ki, mert megtörténhetnék, hogy a hallgatóság sipolna és füttyölne és az elnök még talán kénytelen volna Pavlikhoz fordulni segítségért.

A szövetkezett ellenzék intéző-bizottsága, — mint tudósítónk jelenti — ma délelőtt tíz órakor a Kossuth pártban értekezletet tartott, hogy az ellenzéknek a politikai helyzettel szemben való magatartásáról határozzon. A tanácskozásról hivatalos komminükét adtak ki, amely a többiek közt ezt mondta:

A magyar delegáció megválasztása a képviselőházban törvénytelen és semmis volt, mert a

delegációt összehívó királyi kézirat fölolvasása és a választás kitűzése a képviselőházban akkor történt, a mikor a képviselők nagy részének törvénytelen eltávolítása folytán ez a Ház csonka lett és semminemű működést törvényesen nem végezhetett; maga az ugynevezett delegáció választás pedig egészen hasonló körülmények között a rendőrség behatolása által tanácskozási-szabadságától megfosztott csonka Házban történt. A szövetkezett ellenzék ezek alapján tiltakozik az ellen, hogy az ekkép megalakított testület a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság jogkörét bitorolja, a delegációk számára főtartott kérdésekben tanácskozzék, határozatokat hozzon, és hogy ilyen közjogilag értéktelen határozatok számára királyi jóváhagyás eszközöltessék ki.

Az ellenzék ezután tekintettel arra, hogy a parlamentből az ellenzék részben ki van tiltva, részben pedig nincs módjában, hogy ott ellenőrző kötelességét teljesítse és egyes aktuális kérdésekről véleményét nyilvánítsa, elhatározta, hogy úgy a külügyi kérdések, valamint a képviselőházi örség föllátása, valamint más fontos törvényhozási kérdések megvitatása és ezekben való véleménynyilvánítás végett az ellenzék *együttes üléseit fog tartani* és ezeknek előkészítésére albizottságot küldenek ki.

A delegációval szemben követendő taktikára nézve úgy határozott az intéző bizottság, hogy holnap délelőtt kilenc órakor az ellenzéki képviselők összegyűlnek a néppárt körhelyiségében és onnan testületileg vonulnak a parlamentbe és megkísérelik a delegációba való behatolást. Ha ebben a szándékukban katonai, vagy rendőri kordon föltartóztatná őket, ugyanúgy tiltakozni fognak ellene, mint a hogy a képviselőházi ülések alkalmával tették.

Az ellenzék mai határozatával valóságos ellenparlament föllátását mondta ki, amely a képviselőházzal párhuzamosan fog tanácskozni és a melyben csak ellenzéki képviselők lesznek.

Rend a delegációk ülésein. Budapestről jelentik: A delegációk tanácskozásainak tartama alatt is egy főkapu lesz nyitva azok számára, akik a delegációba igyekeznek. Ez megfelel a régi szokásnak, mert mindenkor csak egy főkapun át szokott lebonyolódni a képviselőház belső életének a forgalma. A karzatra egyenlő számban bocsátanak be kormánypárti és ellenzéki képviselőket és mindakét táborhoz tartozók részére 15—15 jegyet biztosítanak. A munkapárti képviselők már ki is vették jegyeiket, az ellenzéki képviselők közül eddig még csak Sággy Gyula.

A hír villámként terjed végig a városon, az utcák telve néppel és midőn végre, vagy egy óra múlva lovas kürtös „adja tudtára” a népnek a mobilizációt, egetverő hurrah kiáltásokkal telik meg a város.

Nagy keleje támad egyszerre a katonasípkának, meg a bocskornak, este már minden második ember ezekkel a troféakkal ment haza. Az arcok lelkesedéstől lángoltak, sehol siránkozás, sehol panaszkodás. Mindenki katona, lelkes, büszke katona lett. Általános szerencse-kívánság, gratuláció, csüggedésnek, kétségnek nyoma sincs, mindenki biztos a sikerben. Hogyne, hiszen jó ügyért, testvéreink szabadságáért megyünk harcba, hagyjuk itt családukat, ekzisztenciánkat, mindenünket. Egész 46 éves korig rukkoltak be az emberek és mint-hogy a rendőrséget katonának vitték, másnap már összes nagypapák vigyáztak a rendre, a helyzethez illő és méltó komolysággal hordozva vállukon a régimódi, hosszú szuronyu puskát. Aztán jöttek a falusiak. Katonás rendben, ének-szóval vonult végig a városon egy-egy falu rezervistája. Mutattak egy öreg parasztot, aki három fiát és két vejét hozta le a hegyekről, meg a két ökrét és szekérét.

— Mindnyájan itt vagyunk — evvel jelentkezett — majd csak nekem is látják valami hasznomat a szekérrel!

És ami a legszebb, legmegfelelőbb és sajnos, magyar szemnek a legszokatlanabb a dolganban, mindnyájan józanul jönnek. Most már

A király és a szociálisták.

(Tüntetés az uralkodó megérkezésekor.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, november 4.

A király ma délután öt órakor hosszú távollét után Budapestre érkezett. Az uralkodó érkezését az ellenzék és a szociálisták politikai tüntetésre akarta felhasználni. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, a tömeg nem jelent meg az utcákon, mint azt a rendezők várták és a tüntetéssel sem érték el azt a célt, melyet akartak. A nép éljenzte a királyt és a király ezt barátságosan köszönte. Az uralkodó személyének szóló ováció hatalmas hangja elnyomta a kormányt abcugolók lármáját. Ennyi történt. Illetve még valami. Az ellenzék fegyvertársai elkeseredésükben nagyokat ütöttek néhány kirakat és kávéház tükör ablakaira. Betörték azokat. Megállapítandó, hogy ezt nem a rendőrség provokálta. Az csak a kártevés után érkezett. Beverés közben is eltették az általános választójogot.

A tüntetésről ezt jelenti tudósítónk:

Négy órakor már elzárták a Nyugati pályaudvar érkezési oldalát, valamint a pályaudvar előtti térséget. A király vonata két perccel öt óra előtt érkezett meg a nyugati pályaudvarra. A peronra a hivatalos személyiségeken és újságírókon kívül senkit sem bocsátottak ki. A király fogadására megjelent a perronon a fővárosi képviselőtársaság: Bárczy István dr. polgármester és Boda Dezső főkapitány. A pályaudvart elzáró vaskerítés mögött ember ember hátán szorongott már négy órakor. Az összes Váci uti gyárakban négy órakor megszűnt a munka, kitódultak a munkások a Váci-utra, arra az utvonallra, amelyen a király kocsija végighaladt. A pályaudvar előtt körülbelül 5—6000 főnyi tömeg foglalhatott helyet. A királlyal Budapestre érkeztek Montenuovo herceg főudvarmester, Paar gróf és Bolfras báró főhadsegédek, Jarusseg őrnagy szárnysegéd, Kertel dr. udvari orvos és Margutti ezredes szárnysegéd, továbbá a katonai iroda részéről Linzer alezredes, Láng báró százados, Imecs kormánytanácsos, Fischer titkár és Repolusk kiadó. A kabinetiroda részéről Daruváry osztályfőnök, Nagy báró udvari tanácsos, Cseörgeő udvari tanácsos, Uray udvari fogalmazó.

Méltóságteljesen vonult be a vonat, amelyet Marx János államvasuti elnökgazdát vezetett. A

biztosította a követeket békés hajlamairól, a másikkal azonban óriási előkészületeket végzett. Az ország pénzügyi helyzete nem engedi még meg, hogy a hadvezetéshez szükséges anyagokból és tárgyakból állandóan nagy készleteket tartanak; a cout que cout elv alapján azonban rövid néhány hónap alatt szerezték be a külföldről mindazt, amire szükségük volt. És mindezt a legnagyobb titokban, hogy a közvéleményt ne foglalkoztassák előre. Az idő telt és a lakosságon lassan-lassan óriási izgatottság vett erőt, mert a lelkesedés csak később következett. Elkeseredést keltett, hogy ime megint csak jaj és lármá, a kereskedők, iparosok megint a legjobb azezonjukat veszítik el, megint csak annyi izgalom és mindez megint csak semmiért történjék? Nem. Vessük végét már egyszer ennek a türhettelen állapotnak! Háborút! Háborút! Voina! Voina!

És megjött az általános mozgósítás. Ezt a napot, szeptember 30-át sohasem felejtethem el! Egész délelőtt, mint már majd az egész elmúlt héten mindenütt csoportokba verődve politizáltak az emberek. A levegő, mintha villamossággal lett volna telve. Egymást várták, egymást kérdezték, nincs e semmi hír Szófiából. Végre, úgy négy óra tájban látok egy ismerős generálist végig sétálni az utcán a hivatala felé, kérdezzük, mi újság? Örömsugárzó arccal csak annyit felel:

— C'est fini, nons mobilison, la Serbie aussi.

ötödik hete a mozgósításnak, megfordult a városban legalább 150,000 katona, de még a színt sem lehetett látni egy részegnek se. Dudaszóval, vagy furulyával énekelve, kurjongatva már az ujoncok is bevonultak és horribile dictu, még azok között sem volt részeg! Olyan józansággal, olyan csendben, olyan pontossággal bonyolódik le az egész, hogy csudálatba ejti még azokat is, akik magukkal hozott rossz szokásukból kifolyólag leszeretnek mindent gáncsolni, ami balkáni. Mintha a Balkán Belgrádnál kezdődne...

A mozgósítás első napjában a külföldi posta, főleg Szerbia miatt, nagyon rendetlenül, 3—4 napos késésekkel jött. Az itteni hadvezetésnek sikerült elejétől fogva a legnagyobb titokzatosságra burkolóznia. Senki se tudta, mi történik, senki se tudja, hol vannak szerettel. Most is még türelmetlenül várjuk a már csupán egy napi késéssel érkező európai lapokat, hogy részletesebb értesüléseket kapjunk a történetekről. A dolog természetében rejlik, hogy kacsák bőven teremnek. De nálunk, legalább itt-bon fogyasztjuk el őket és nem bocsájtjuk világgá, mint tisztelt ellenségünk, Konstantinápoly. A Tamrisi győzelem, Kirk-Kilisse bevételé leirhatatlan lelkesedést keltett. Biztosra veszem, hogy Adrianápoly elestének hírére a táviró utján előbb kapod meg, mint ezt a levelet. A veszteségekről senkinek fogalma sincs. A sebesülteket rendszeresen idegen városokban helyezik el, az ittenieket vidéken, a vidékieket itt. Bizonyosan ezernyi özvegy és árva

királyt a kocsirol a vonatot kísérő főkalauz segítette le. Érdekes, hogy a vonat megérkezése előtt a király az ajtóban állott s bár a vonat némi rázkódással állott meg, a király meg sem rázkódott. A lépcsőn korához képest gyorsan szállott le. Akkorára már leugrott Marx János is, a király kezét fogott vele, néhány köszönő szót szólott hozzá, azután Bárczy István polgármesterhez fordult s körülbelül fél percig beszélgetett vele. Utána Boda Dezső következett, akivel rövidebb ideig beszélgetett, majd az udvari várótermen keresztül a fogathoz sietett, amelyben Paar főhadsegéd kíséretében foglalt helyet, nyitott kocsijában, ami nagy feltűnést keltett.

Alig hogy kiértek a pályaudvarról az utestre, a tömeg óriási eljenzésben tört ki. Itt ott egy-egy fűtyszó hallatszott, majd ilyen kiáltások:

— Eljen a király, eljen az általános titkos választói jog! Abcug Tisza! Abcug Lukács! Fel kell őket akasztani!

A tintetés egész a Báthory utcáig tartott. A Váci-köruton a tömeg körülbelül tízezer főnyi lehetett. A király hajlongva és szalutálva köszöntö az órációt s úgy látszik, hogy a tüntető kiáltások nem jutottak el az ő füléhez, mert az eljenzés mégis tulszárnyalta az egyéb kiáltásokat.

A tömeg egyre gyűrűlt. A Fűrdő-utcában már csak kisebb csoportok állottak, akik újra a választójogot éltették s abcugolták Tiszát és Lukácsot. Az Albrecht-uton szokás szerint a Ferenc József intézet növendékei állottak sorfalat. Általában az egész utvonalon, a pályaudvaron a rendőrség tartotta fenn a rendet s katonaság nem is volt látható. Husz perccel a vonat megérkezése után a király már a várban volt, ahol Pálffy Miklós herceg magyar főudvarmester és Nepalk Vilmos főszertartásmester fogadtak. Mögöttük a testőrgárda állott, a lakosztály előtt pedig József főherceg és Szápáry gróf állottak.

A király bevonulása után körülbelül kétezer főnyi tömeg a Rákóczy uton levő Justh-pártkör elé vonult, ahol Batthyány Pál beszélt a tüntetőkhez és felszólította őket, hogy oszcoljanak el, ami meg is történt. Néhány százan a köruton parázs tüntetést rendeztek, beverték a New-York kávéház és a Post irógépkereskedés ablakait, majd a Rákóczi utra fordulva a Párisi nagyáruház üvegablakait törték össze, de az odaért negyven főnyi lovasrendőr csapat szétverte a tömeget.

Ne szűnjék meg a Kölcsey-egyesület.

— A választmány határozatai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 4.

A Kölcsey-egylet ma délután tartott választmányi ülést nagy érdeklődéssel várta a harminc esztendeje nagy kulturmunkát végző egylet minden barátja, mert ezen a választmányi ülésen kellett eldőlni a Kölcsey-egylet jövő sorsának. Az egyesület a kulturpalotáért való lelkesedésében annyira odaadta mindenét a Kulturpalotára és a kulturpalota ügyének intézői azután annyira elfeledkeztek a Kölcsey egyletről, hogy most komolyan kell foglalkozni az egylet jövődjével, fennmaradásának biztosításával.

A választmányi ülésen Varjassy Árpád kir. tanácsos elnöke alatt tizennégy választmányi tag jelent meg annak jeléül, hogy a Kölcsey-egylet vezetősége gondoskodni, küzdeni akar az Aradnak annyira szükséges kulturegylet sorsáért.

Varjassy Árpád előök megnyitó szavaiban sívár jövőnődt jósolt a Kölcsey egyesületnek, mert a legutóbbi választmányi ülésen mindössze hárman jelentek meg és nem lát ifjú erőket az egyesület választmányában. Ezután beszámolt a Kölcsey egylet legutóbbi tevékenységéről: a Csiky és Fábán szobrok leleplezéséről, a vértanuk hamvait kutató munkákról, amelyek részint a vesztőhelyen, részint a vársáncokban folytak. A vesztőhelyen negyven esztendő előtti hírlapi közlemények szerint valószínűleg az obaizk alatt kell keresni az ott eltemetett vértanuk tetemeit. A vársáncokban agyonlőtt és eltemetett vértanuk esontjait már megtalálták, de a talajvíz miatt csak májusban emelhetik ki. A vértanuk sirjának feltalálását közölte Barabás Bélával, aki akkor Svájcban volt és azt felelte, hogy vele Arad olyan ridegen bánik, hogy ő már nem érdeklődik az aradi vértanuk iránt sem. Azoktól a családoktól, amelyek vértanuhalt szenvedett hős rokonuk tetemét a kivégzés után elszállították, az ásatási bizottság bejegyzést szerzett arra, hogy ezeket a hamvakat is a majdan Aradon létesítendő emlékműben helyezhessék el.

A kulturpalota belső berendezése is készülőben van és a muzeális, könyvtári tárgyak száma egyre szaporodik. A polgármester kérésére a szépművészeti muzeum fel milliót érő képcollekciót ad a kulturpalota képtárának. Ez a kollekció

felöleli a XIX. századbeli magyar festészet fejlődését, képviselve van benne kiváló alkotással minden nagy magyar festőművész: Zichy, Munkácsy, Feszty Árpád (Golgota című óriási vásznával), Liezen Mayer stb. Rózsafi dr., a szépművészeti muzeum kiküldöttje egyenesen azt jelentette ki, hogy ezzel a gyűjteménnyel a Szépművészeti muzeum után az aradi képtár lesz az országban a legelső. Az ereklyegyűjtemény gazdagítására a Nemzeti muzeumban, ott pincébe tett, ládába csomagolt negyvennyolcas ereklyéket is elkérték és fenn méltányolni is fogják a kérelmet.

A kolozsvári könyvtárból negyvennyolcas plakátok másodpéldányait, a kereskedelmi minisztértől iparművészeti tárgyakat kapnak. Lépéseket tettek a liceumban levő Orczy és Vásárhelyi könyvtárak megszerzésére átvették a Kölcsey-egyesület gyűjteményeit. Kilátás van egy önálló Fábán és Csiky-szoba berendezésére.

Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a gyűjtemények felügyeleti jogát a Muzeumok és Könyvtárak országos főfelügyelőségére kell bízni, mert különben kockáztatják a főfelügyelőség jóakarátát.

Végül megemlítette, hogy a kulturpalota szervezeti szabályzata szerint az iskolaszékhez hasonló kulturpalotai felügyelő-bizottságban, amely tizenhét tagu, két hely jut a Kölcsey-egyesületnek. Azt indítványozza, hogy bizottságot küldjenek ki az egyesületi alapszabályok módosítására, mert egyes szakaszai a régi alapszabályoknak már elavultak.

Az előző előterjesztésekhez elsőnek Faragó Rezső szólt fel. Konstatálni kívánja, hogy a Kölcsey-egylet jövője nem sívár, mert nem az a fontos, hány választmányi tag adminisztrál, hanem az, hogy a nagyközönség mennyire érdeklődik az egyesület munkássága iránt. Ez az érdeklődés pedig erős és nagy. — A kulturpalota szervezeti szabályzata úgy látszik a Kölcsey-egylet államsegélyeit, alapítvány kamatait, sőt tagsági díjait is a kulturpalota céljaira akarja felhasználni. Ez ellen tiltakozni kell, mert hisz már is azt beszélük, hogy a Kölcsey-egylet feloszlik, beolvad a kulturpalotába.

— Ha bárki meg akarná szüntetni a Kölcsey-egyletet — mondotta Faragó — mi a megszüntetést követő napon új, talán fiatalabb és jobb Kölcsey-egyletet alakítunk!

Beszéde további folyamán rámutat arra, hogy pazarló, túltengő, drága az adminisztrációja a tervezet szerint a kulturpalotának. Igazgató, könyvtárigazgató, képtárigazgató, muzeumigazgató: ez felesleges. Mennyivel olcsóbb és nézete szerint jobb lenne még ma is visszatérni arra a kiinduló pontra, hogy a kulturpalota kezelését bizzák a Kölcsey-egyletnek. Ha ez már nem lehetséges, akkor legalább a nyilvános könyvtár kezelését bizzák a Kölcsey egyletnek.

Varjassy Árpád tiltakozik a Kölcsey-egylet megszűnésének híre ellen és kijelentette, hogy a Kölcsey-egylet vagyonát, alapjait, jövedelmeit nem akarják elvenni a kulturpalota részére. A kulturpalota adminisztrációja jobb lesz, mint a Kölcsey-egyleté volt idáig. Felesleges állások nincsenek: így például képtárigazgató nem lesz, mert a képtárt a szépművészeti muzeum rendezi be. A Kölcsey-egylet mai tagrendszerét bírálja, mert szerinte csak 300 rendes tag van, a többi — ötszázat — szabályellenesen a könyvtár vezetője irta be. Ha a kulturpalotában lesz a könyvtár, ezek a tagok kilépnek.

Jancsovics Ferenc kénytelen konstatálni, hogy a Kölcsey-egylet már is megszűnt abban a percben, amikor elveszik a tagjait, tagsági díjait. Indítványozza, hogy az egylet nyilvános szépirodalmi könyvtárát tartsák fenn továbbra is és ennek a vezetését bizzák az eddigi jól bevált kezre. A kulturpalota nyilvános könyvtára ugyam ad ki mást, mint tudományos műveket,

járkál ma már, még reménykedve, bizakodva, mikor jön majd vissza a férj, fia, az apa. Időről időre hoznak ide egy szakasz foglyot. Nagy lelkesedéssel kiserik őket, de jól bannak velük, megaljándékozzák őket. Egy tiszt is van itt, huszároronagy, az első hotelban lakik, automobilon kíséri néha egy bulgár őrnagy a városon keresztül. Látszik szegényen, még életében sem volt ilyen jó sora.

Kirkkilisse, bulgárul Lozengrad bevételeiről hiányzik még a részletek. Elcsiptek, a többi alítólag óriási számú fogollyal s német altisztet, akik török néven, mint instruktorok szerepeltek. A király azon kívánságának adott kifejezést, hogy bérmentve visszaküldjék őket a német császárnak köszönete kifejezése mellett!

Általános derűtség közepette kommentálják von der Golt pasának a Tagblattban közölt azon kijelentését, hogy Kirkkilissét orosz katonákkal is legalább három hónapig kell ostromolni! Mi meg bevettük négy nap alatt.

Magától értetődik, hogy már az eddigi sikerek is nagyban növelték a bulgárok mar eddig is elég nagy önbizalmát. Magától értetődnek tartják, hogy az elfoglalt területeket meg is tartják, sőt egy tegnapi nelyi újság már Konstantinápoly meghódításánál tart. Józanul gondolkozó férfiak is meg vannak azonban győződve, hogy Törökország órája ütött és jőmagam is komolyan foglalkozom már egy Adriánápolyban nyitandó fiók részletkérdéssel.

Minden gyönyörűen elő volt készítve, megszervezve, csupán két dologban észlelhető kis fegyelmezetlenség. Az egyik a sebesültek ellátása. Kevés a doktor, nagyon kevés. És otthon hány dok or bacsit ősmertem én odahaza, a kiknek küzdeniök kellett a létért. Főleg operatő okben, kiurgusokban nagy a hiány egész Stófiáig kell a szegényeket vinni, amíg megoperálhatják őket. A könnyebb betegek számára negymérvű gondoskodás esik a királynő vezetése alatt. Most már negyednapja itt van nálunk. A közönség áldozatkésztsége elég nagy, de rehez is sokat várni oly publikumtól, amely meg van fosztva minden keresettől és akit ismételtén már megpumpoltak humánus célokra. A másik galiba a rekvizíciós komissziókkal van. Amire a katonaságnak szüksége van, azt nyuzta ellen egy civil bizottság szedi össze. És ezek a bizottságok nincsenek úgy szervezve, ahogy kellene. Pártoskodás, protekció, irigykedés, konkurrencia, hozzánemérés már nem egy kollíziót okozott, a ni nem jár kellemtlenkedés és elkedvetlenkedés nélkül. Az üzletek jórészen nyitva vannak ugyan, de azért a forgalom pang. A rumi első napjaiban mindennek fel ment az ára, mire a város parancsnoka szigorú büntetést helyezett mindenkinek kiátásba, aki az árakat emelni meri. Ma már minden olcsóbb itt, mint rendszeren, mert kevesebb a fogyasztó. A marhahus kilója 1 frank, birkabus 80 cts, tyuk parja 2-20 - 2-50, csirke 1-20—1-60 c. tojás 6 cts darabja, vaj 3-50.

erre a modern, szépirodalmi könyvtárra tehát szükség van.

— Végre is — fakadt ki a főreáliskola igazgatója — nem azért dolgoztunk a kulturpalotáért, hogy kiakolbólítsanak onnan.

Reisinger Sándor konkrét indítványba foglalta össze az elhangzott felszólalásokat. Ha Kölcssey egylet nem lenne, akkor most meg kellene alapítani, mert a kulturpalota mellé még társadalmi kultur szerv is kell. Az egyesület intézzen átiratot a városhoz. Hivatkozzon arra, hogy a kulturpalota létesítésében az oroszán rész a Kölcssey egyleté. Joggal kérheti és követelheti tehát az egyesület, hogy abban a kulturházban, amely az ő kezdesére létesült, ottbana legyen. Adjon tehát a város a Kölcssey-egyesületnek ingyen állandó helyiséget a kulturpalotában; ebben a helyiségben az egyesület fenntarthassa jövedelmi forrását és kulturintézményét: a szépirodalmi forgó könyvtárt és azt ugykezelhesse, mint eddig. Felolvasásaira pedig kapja meg díjtalanul és mindannyiszor, amikor csak kéri, a kulturpalota nagyeremét az egyesület. Végül a kulturpalota felügyelőbizottságában ne két, hanem legalább hat helyet kapjon a Kölcssey-egyesület.

Krenner Miklós dr. hozzájárul ehhez az indítványhoz és a tagok megmaradását biztosított nak látja. Aggodalmait vannak abban a tekintetben, hogy visszaszerezheti e a Kölcssey egyesület a szépirodalmi könyvtárat, amelyet már feltétel nélkül átadott a kulturpalotának.

Székelly Salamon felszólalása után még Székely István emlékezett meg arról, hogy az egyesületnek nem lehetnek szabályos és szabálytalan tagjai. Az az ötszáz tag, akit nem vettek fel bürokratikus szabályok szerint, tanulni, művelődni akar és ez az akarat tiszteletre méltó, az egyesület támogatására érdemes, még ha nem is szorosán ragaszkodnak az alapszabályszerű hosszadalmas felvételhez.

A választmány harmadfél órási vita után egyhangulag elfogadta Reisinger Sándor indítványát és annak értelmében átiratot intéz Aradváros polgármesteréhez.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Hütlenséggel büntetve a vádolva állott ma az aradi törvényszék büntetőtanácsa előtt Klein Antal 46 éves tisztartó. Klein Mahler Mihály pankotai gazdaságában volt alkalmazva 1906. áprilistól 1911. novembereig. Az a vad ellene, hogy sejtát díszait az uraság kukoricájával etette, romlott kukoricáját Mahler megtarabban jóval cserélte ki, a napszamosoknak kevesebb bért fizetett ki, mint amennyit a címen Mahlernak felszámított. A tárgyaláson közel ötven tanút kell kihallgatni s így ítéletet csak holnap hoz a törvényszék.

§ A Magyar Bank sajtópőre a Pesti Futár ellen. A Pesti Futár több ízben vehemens támadásokat intézett a Magyar Bank ellen, a legutóbbi pedig azzal vádolta az intézetet, hogy a legutóbbi tőkeemelés részvényeit Parisban lombardiroztatta. A bank vezérigazgatója, Székely Ferenc energikus nyilatkozatban utasítja vissza a vádat és bejelenti, hogy a Pesti Futár ellen sajtópört indít.

§ Elítélt tanító. Ismeretes, hogy az aradi törvényszék a telt fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélt Székely Antal arad gajai tanítót sik kasztás miatt azért, mert egy 359 koronáról kialsított váltót, amelyet D. Szabó Mihály gazda prológáció céljából adott át neki, az Aradi Ipar és Nepbanknál leszállított. Felelősség folytan a nagyváradi tábla elé került az ügy, amely az első bíróság ítéletét helybenhagyta. Most a Kuria foglalkozott az ügygel s a benyújtott semmiféle panaszokat visszautasította, ami által az ítélet jogerőre emelkedett.

§ Fölmentett mérnök. Egyik mezőhegyesi gyárban egy gép kerekét ki kellett cserélni s e közben Nedobder György gépész oly szerencsétlenül sujtotta meg a villamos áram, hogy meghalt. A szegedi ügyészség a gyár egyik mérnökét M. M.-t gondatlanságból eredő emberölésért vonta felelősségre, de a tegnapi főtárgyaláson kiderült, hogy a mérnök minden óvintézkedést megtett és a baleset a gépész vigyázatlansága miatt történt. Ezért a törvényszék fölmentette a mérnököt. A tárgyaláson az is kiderült, hogy a gyár igazgatója dicsérendő módon gondoskodott a meghalt gépész családjáról.

Háborus beszéd az ellenőrzési szemlén.

— A közelgő mozgósítás előjelei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 4.

Az utóbbi években gyakran elmaradt a tartalékos tiszti szemle, amelyet tudvalevően november negyedikén szoktak megtartani. A szemlét a tartalékos tisztek ellenőrzése végett kell megtartani. Ezen a szemlén az osztrák magyar monarchia tartalékos tisztjei megjelennének az illetékes hadkiegészítő parancsnokságnál annak bizonyoságul, hogy nem távoztak el a monarchia területeiről. A szemlén aztán közölni szoktak a tartalékos tisztekkel a hadkiegészítő parancsnokság területén történt személyi változásokat s általában a hadsereg kebelében előfordult fontosabb eseményekről is tájékoztat a hadkiegészítő parancsnokság vezetője.

Azok az aradi tartalékos honvédtisztek, akik a nyolcadik számú gyalogezredhez tartoznak, Lugosra szoktak menni, hogy az ottani hadkiegészítő parancsnokságnál jelentkezzenek. Aradról ma is sokan vonultak át Lugosra, ahol az ellenőrzési szemlén a sablontól eltérő s most különös jelentőséggel bíró beszédet intézett hozzájuk a hadkiegészítő parancsnokság feje, egy honvéd-őrnagy.

— Az urak — mondta az őrnagy — bizonyosan olvasnak újságokat és tudják, hogy a szomszédos országokban háborút viselnek a balkáni népek. Főújságos önöket figyelmeztetnem, hogy jól kísérjék figyelemmel ennek a harcnak lefolyását.

Az őrnagy azután utalt az új véderő-törvény legfontosabb újításaira.

— Azt tudják, hogy az új véderő-törvény a tartalékos tisztekre rendkívül súlyos feladatokat ró háborus időkben. A tartalékos tiszt az ötvenöt emberből álló szakaszának lesz a parancsnoka és így rendkívül fontos teendőket fog végezni. Alaposan tudni kell a haditechnika újításait, mert az önálló működésre beosztott tájékozatlan tartalékos tiszt könnyen vágóhídra viheti a reá bízott szakaszt. Ezeknek a tudnivalóknak és az én figyelmeztetésemnek most kétszeres fontossága van. Önöknek nem kell külön magyaráznom, fejegetnem, hogy miért?

Megjegyzendő, hogy Aradon nem hangzott el hasonló beszéd a tiszti szemlén, ellenben Szegeden szintén utalt a hadkiegészítő parancsnoka az esetleg kitörő háborúra.

Megbízható forrásból arról értesülünk, hogy már most előkészületek történtek arra, hogy jövő év tavaszának legelején a népfölkelők számára próba mozgósítást rendeznek.

A szemlén járt tartalékos tisztek különben azt is hallották, hogy a honvédség mellett felállítandó legelső tüzerezzredet jövő év március havában állítják föl. Az meg nem került nyilvánosságra, hogy melyik ezrednél állítják föl az első tüzerezzredet.

A bolgár király köszönete egy magyar városnak.

Távirati tudósítás.

Selmecbánya, november 4.

Most, hogy a világ figyelme a harcoló Balkán államok felé fordul és különösen élénk figyelemmel kíséri a bolgárok és törökök elkeseredett küzdelmét, nem lesz érdektelen, ha hirt adunk arról a baráti viszonyról, amely Ferdinánd bolgár király és Selmecbánya város között áll fenn és újból megerősített. Selmec- és Belabánya szabad királyi városok közönsége legutóbb tartott őszi közgyűlésén tudvalevően Ferdinánd bolgár királyt uralkodásának 25 éves jubileuma alkalmából megleghangu feliratban üdvözölte. A bányavárosok üdvözlésére a bolgár király Horváth Kálmán királyi tanácsos polgármesterhez a következő szíves levelet intézte:

Nagyságos Horváth Kálmán urak, kir. tanácsos, polgármester, Selmecbánya. — Tisztelt polgármester ur! Selmec és Belabánya szabad királyi város törvényhatósági bizottságának dr. Wilczek Frigyes gróf főispán ur elnöklete alatt megtartott őszi közgyűlésen határozattal emelt oly őszinte és meleg üdvözlő átiratát, melyet uralkodásom 25 éves jubileuma alkalmából hozzám intézni szíves volt, vettem. Az önök kedves emlékezése mélyen meghatott, és érzelmeik nagyon megörvendeztetek. Mindig emlékezve gondolok vissza nemcsak Koháry őseimre és azon időre, melyet történelmileg oly gazdag és szép bányavárosunkban és annak drága vidékén tölthettem. Melegem érdeklődöm mindazon intézményeik iránt, amelyek a polgárság jólétét és haladását biztosítani törekednek. Midőn szíves jókívánataikért őszinte köszönetet mondok, kérem Polgármester urat, hogy azt úgy a törvényhatósági bizottságnak, valamint Selmec- és Belabánya szabad királyi város közönségének átadni szíveskedjék. Palais Sophia, 1912. október 16. Ferdinánd R. x.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) „Házasság és nőtlenség” cím alatt tartotta vasárnap délután díszes és előkelő hallgató közönség előtt Leborits Aladár az emberi házasság történetének folytatódólagos ismertetését Brenner Vilmos elnök megnyitó szavai után. Az előadónak szép sikere volt.

(*) Biztosítási tisztviselők szervezkedése. Tegnap alakították meg az aradi biztosítási tisztviselők a Biztosítási Tisztviselők Országos Szövetségének helyi csoportját, hogy a szolidaritás erejével küzdjenek gazdasági helyzetük javításáért. A központ képviselőtében Rácz Vilmos, Zsigány Árpád és Dévai Mihály vettek részt az alakuló gyűlésen, amelyen emellett Salgó Pált, társelnököt Sági Henriket, titkárrá Krecz Vilmost és pénztárossá Lénárt Vilmost választották meg.

TANÜGY.

(—) Az ujszentannai áll. polg. fluiskolában a vizsgák december hó 30 án kezdődnek. A kérvény beadás határideje november hó 17-ike. Szabó Béla igazgató Ujszentanna.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomással)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Készülődés Konstantinápoly ostromára.

— Megsemmisült a keleti török hadsereg. — Konstantinápoly kapui előtt az ellenség. — Szerbia új tartományai. — A balkán szövetség győzelmei.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, november 4.

Ma már török részről is beismerik a bolgárok lüleburgászi és csorlú győzelmét. Habár a törökök eleinte sikeresen védekeztek, a bolgárok ma már elfoglalták Bunár Hisszart, Vizát és Lüleburgászt, sőt már Csorluba is bevonultak. A török főhadiszállás jelenleg Hademköjben van, tíz kilométernyire Csataldzsától, amiből azt lehet következtetni, hogy a törökök az utolsó ellentállást a megerősített Csataldzsavonalban fogják kifejtetni. Különben szomorú világot vett a török hadsereg az is, hogy a hivatalos kommuniké nem tudja mással vigasztalni a közvéleményt, mint azzal, hogy a törökök Skutariban és Janinában vitézül tartják magukat. (?)

Konstantinápoly ostromával most már komolyan kell számolni, erre mutat egyebek közt az a körülmény is, hogy a nagyhatalmak hadihajókat küldtek a török kikötőbe. Angliában nagy az izgatottság, több német hadihajó és az osztrák-magyar haditengerészet egy hajórajja a Levante fele tart már.

Egy török távirat szerint Rodostót kiürítették. A távirat nem említi, hogy melyik török hadosztályról van szó, de sokkal érdekesebb az a kérdés, hogy a katonák hova mentek, hová mehettek? Az, hogy a főhadserghez csatlakozzanak, ki van zárva, sokkal valószínűbb azonban, hogy egyesültek azokkal a szétugrasztott csapatokkal, akik a kirk kilisszei csata után nem tudtak a fősereggel visszavonulni, hanem a bolgárok megállapítása szerint a lüleburgászi csata napján Uzunköprüben, husz kilométernyire Lüleburgásztól táboroztak. Különben az események további folyására nézve teljesen közömbös ez a csapat. A fegyverek alighanem úgy is nemsokára elnémulnak.

Sapuntzakis tábornok újra Prevezát támadta meg, sőt eddig még meg nem erősített görög jelentés már a török var elestéről szól.

Vutkovics tábornok Ipekből Djakovár felé elindult és rövid harc után elfoglalta Decsajt, Ipektől 15 kilométernyire. Ezek szerint a montenegrói és szerb csapatok Djakovarban fognak találkozni.

Skutarinál a ernagorcok meg nem érték el céljukat. Egy jelentés szerint ugyan egy brigádjuknak sikerült a Bolyánán hidat verni s nehéz tűzértségük is már megkezdte munkáját. Mindenesetre számítani lehet arra, hogy Skutari városa tovább tartja magát, mert ha rosszul állnának az ügyek, akkor a montenegrói jelentések mindenesetre pazarabbul bűnnének a jelzőkkel s eredményekkel. Valószínű, hogy Zsifkovics tábornok fog nekik segíteni, akinek miután a török sereg Boszniába menekült at, ahol a katonákat leigyevezették, már semmi dolga sincs a Szandzsákbán.

Ma érkezett távirataink ezek:

Konstantinápoly előtt a bolgár sereg.

— Törökök futása. —

Berlin, november 4. A Wolff-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: A török hadsereg kénytelen a Csataldzsavonalra visszavonulni.

London: A Reuter-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: A törökök visszavonulása a Csataldzsa-vonalra, a Lüleburgásztól délre lefolyt rendkívül gyilkos harc következménye volt. A török csapatok hősiesség ellentállást fejtettek ki, de végre meghátráltak a bolgár tűzértség elől, melynek tüzelése rettenetes hatása volt. Török részen,

hir szerint 20.000 ember elesett. A törökök a legnagyobb erőfeszítéssel igyekeznek csapataikat Csataldzsában újra rendbehozni, hogy megmentseik a fővárost.

Pétervár: A pétervári távirati iroda távirata, melyet e hónap 4-én éjjel egy órakor adtak föl, jelenti Konstantinápolyból, hogy Csorlút a bolgárok visszafoglalták. A törökök rendetlenségben Konstantinápoly irányában visszavonulnak.

Szöfiából táviratozzák: A főhadiszállásról jelentik: A bolgár sereg győzelmesen halad Konstantinápoly felé. 40.000 főnyi szerb gyalog és lovassereg csatlakozott Drinápolytól a bolgár csapatokhoz, amelyeknek egy részét a keleti sereghez irányították, hogy kipótolják a fősergebeli hiányokat, mert a keleti sereg megállapodás nélkül fog Konstantinápoly ellen vonulni. Ugyanis a legutolsó véres csaták a fősergben nagy hiányokat okoztak, amelyeket pótolni kell. A bolgár fővezérlet haditerve elejétől fogva az volt, hogy gyorsan támadjon és rövid ideig tartó döntő ütközetekben mérjen csapásokat az ellenségre s lehetőleg rohamlépésben jusson Konstantinápoly elé, hogy a török fővárosban diktálja a békét. A balkáni diplomáciának lesz a feladata, hogy a szövetség diplomáciai programját épen ilyen szabatosan valósítsa meg. A bolgár sereg hadvezetősége egészen Konstantinápoly kapujáig akarja vinni a sereget, ezzel jutalmazandó a hősi katonák kitarását, amely nem engedi, hogy a diadalmas sereget elűssék ettől a triumfustól s ezért csak ott fog megállani a bolgár sereg.

Konstantinápoly: Megbízható információk szerint, melyek délután a kormányhoz közelálló körökben ismertté váltak, a lüleburgászi csata Törökországra borzasztó csapással vált. A bolgárok, kiknek soraiban tízenhét éves újoncok is nagy számmal lathatók voltak, óriás heveséggel támadtak. A törökök védekeztek, de rendkívül nagy veszteségek után, melyek a 90.000 főnyi seregben hír szerint 40.000 halottat és sebesültet tettek ki, visszavonultak. A bolgárok vesztesége is rendkívül nagy volt. A török hadsereg lassan visszavonul Csataldzsa felé. A főhadiszállást hír szerint már Hademköibe tették át.

Konstantinápolyból jelentik: Megbízható jelentések szerint a három napig tartó elkeseredett ütközet Lüleburgász és Csorlu között a török sereg teljes vereségével végződött. Mind a két részen hősiességgel harcoltak s ezáltal történt először az, hogy a török csapatok a legnagyobb halálmegvetéssel küzdöttek. Eleinte a törökök részén volt kedvezőbb a helyzet és úgy látszott, hogy ebben a döntő mérkőzésben a törökökhöz pártol a hadiszerecsce, amikor a harmadik napon minden megváltozott. Negyvenezer főnyi bolgár segédesapat, egy teljes hadtest érkezett Kusztovics tábornok vezetése alatt és ez a sereg döntötte el a csatát. A teljesen kimerült törökök nem voltak képesek ellentállni a pihent bolgár hadseregnek, amely az egész vonalon teljesen új erőt vitt bele az ütközetbe. Így történt az, hogy a törökök iszonyú vereséget szenvedtek.

Konstantinápoly: A porta a következő hivatalos kommuniké teszi közzé: A háború esélyei változékonyak. Lehetetlen dolog, mindenütt azonnal kivívni a győzelmet. Egy nemzet, mely háborúhoz folyamodott, teljes szilárdsággal kell, hogy annak minden következményét viselje. Nem helyes sem az elért győzelmekre túlságosan büszkének

lennünk, sem kudarcokért, melyek például a négy állammal való harcainkban előfordultak, buskomorságnak és aggodalmaknak magunkat odaadnunk. Az ottomán csapatok eredménnyel védekeznek Szkutari és Janina környékén. Természetes, hogy elhatároztuk a haza érdekeinek védelmét a lehetőség legszélső határáig.

Konstantinápoly, november 4. Ma lett köz tudomásu a városban, hogy a keleti török sereg teljesen feloszlott és olyan súlyos vereséget szenvedett, hogy a csapatokat össze sem lehet gyűjteni. Erre a hírre a lakosságot valóságos kétségbeesés fogta el, de zavargás nem történt sehhol. A hatóságok azonban ezekből a jelekből azt következtetik, hogy szörnyű események készülnek a fővárosban. Az utcákon a legveszedelmesebb cselékhad, a kiehéztett gyűlévészek gyülekeztek össze s csak az alkalomra várnak, hogy gyilkolják a keresztényeket és raboljanak. Még nagyobb lesz a veszedelem, ha a megvert sereg csapatai visszatérnek Konstantinápolyba. Az európai állampolgárok helyzete iktározatos. Általános az az aggodalom, hogy az európai hadihajók későn fognak megérkezni, mikor a katasztrófa már bekövetkezett. Még nappal sem mernek kimenni a külföldiek az utcára, pedig most még nyugodt a város. Az ország belsejében élő keresztények még nagyobb veszedelemben fognak. Agitátorok és vándor hodzsák bujtogatják a népet és azzal izgatnak, hogy az oszmán sereg pusztulását a keresztény katonák okozták, akik tervszerűen rendezték a megfutamodást és a mohamedán csapatokban több rendetlenséget idéztek elő. Ez az izgatás még az intelligens emberek között sem tévesztette el a hatását és ebben van a veszedelem.

Szöfia: Bukaresten át jelentik: Konstantinápolyban néhány nappal ezelőtt szöfták a próféta zöld zászlójával végig vonultak a városban és a szent háborút hirdették. A lakosság nagy izgatottsága miatt attól félnek, hogy az európaiakat nagy veszedelem fenyegeti.

Konstantinápoly: A török lapok kommuniké közölnek a törököknek Csataldzsába való visszavonulásáról és azt tanácsolják a lakosságnak, hogy hidegvérűségét és nyugodtságát ne veszítse el.

London, november 4. A Daily Chronicle haditudósítója azt jelenti, hogy lüleburgászi csataterén szenvedték a törökök a tíz napos harc legsúlyosabb veszteségeit. Abdullah pasa seregének maradványai úgy vonultak vissza, hogy ehez a meneküléshez csak Napoleon seregének Moszkva égése utáni futása hasonlítható.

Konstantinápoly, november 4. Az „Alemdor“ jelenti: Gházi Ahmed Muklár pasa, a volt nagyvezér a harctérre utazott.

Konstantinápoly, november 4. Menekülő török katonák felgyújtották és kirabolták Hasköjben az üzleteket. Egy török tábornokot saját katonái felkoncoltak.

Megáll az ellenség Konstantinápoly előtt.

Róma: Diplomáciai körökből jelentik, hogy a balkáni államok határozottan megígérték, hogy Konstantinápolyt nem fogják megszállani. A bolgárok a város kapuiig fognak menni és a külvárosokban fognak tanyázni, a míg a török kormány békét kér és a szövetségesek föltételeit elfogadja.

Szöfia, november 4. Musztafapasa körüli magaslatoiról Drinápoly irányából a horizonton ropant erős tűzfény látszik. Azt hiszik, hogy Drinápoly áll lángokban.

Drinápoly ostroma.

Konstantinápoly: Drinápolyból érkezett hírek megerősítik, hogy a várost északon Akbunarról, északnyugaton Kenanból és nyugaton Kojunliból a bolgárok ostromolják. A város aránylag nyugodt. Csak egyetlen incidens volt, amikor elfogott bolgár menekültek ki akartak törni, amiben azonban a törökök puskatüzelése megakadályozta őket. Az osztrák és magyar konzul intézkedéseket tett, hogy az osztrák és magyar kolónia, valamint a német kolónia szükség esetén védelemben részesüljön. Hír szerint török katonák menekülés közben kifosztották Haskőj üzleteit. Egy török tábornokot katonái bántalmaztak.

Pétervár: Jecimov orosz aviatikus szombaton két sikeres földérítő fölszállást tett Drinápoly fölött ezerháromszáz méter magasságban. A repülőgépet kilenc golyó találta, de az aviatikus sértetlenül leszállt Musztafapaszában.

Szofia: A bolgár hadsereg november elsején bevette *Neurokop* városát. Ugyanazon a napon a bolgár hadsereg makacs harc után megszállotta *Buk* pályaudvart s így végleg elvágtatta a macedón sereg érintkezését a drinápolytól. Másnap a törökök megkísérelték, hogy a bolgárok balszárnyát Bunár Hisszar környékén megtámadják, de a bolgárok visszaverték a törököket, elfoglaltak egy gyorstüzelő űteget, több tiszt és 1300 katona elesett. Lüleburgásznál a bolgárok minden egyenruhákészletet, tizenöt tevé, egy nagy fényszórót és távirókészülékeket kerítettek hatalmukba.

Szerbia hódítása.

— *Berendezkedik az új tartományokban.* —

Belgrád, november 4. Péter király tegnap ünnepiesen bevonult Úszkübbe. A pályaudvaron a király fogadtatására megjelent: Sándor trónörökös, György herceg, Putnik tábornok, a hadsereg főparancsnoksága, a város képviselőtestülete s a konzulok, a királyt Rusztics Hadzsi polgármester a felszabadított város nevében só és kenyér átnyújtásával üdvözölte. A török lakosság nevében *Resad* volt polgármester üdvözölte a királyt és ezekkel zárta be beszédét:

— A törökök Úszküböt fegyverrel hódították meg, most pedig fegyver által veszítették el.

A király azt válaszolta, hogy a török lakosság szabad életet folytathat és ép úgy, mint a szerb lakosság, békésen élhet a haladásnak. A király ezután a hercegekkel a lakosság óvációjában a szerb templomba ment. A templom előtt a királyt a szerb papság élén a metropolita üdvözölte, aki beszédében hangoztatta Úszküb jelentőségét a szerb történelemben. Rövid hálaadó istentisztelet után Péter király szállására ment.

Belgrád: Kumanovóban eddig több ezer holttestet égettek el máglyákon, mert nincs sírhelyük elegendő munkáskéz. Kóbor ebek és varjak ezrei lakmároznak a holttestek között s félt, hogy az járványt fog előidézni. A sáncárkokban több sorban hevernek egymás felett a holttestek.

Belgrád: Az állami jelzalogbank az elhódított területek városaiban fióktézeteket állított fel.

Belgrád: A kormány rendkívüli ülésre készül összehívni a szkupstinát, hogy élje terjessze a meghódított területek annexiójáról szóló törvényjavaslatokat. Nyolc új kerületet fog létesíteni az elfoglalt vilajettek helyett a szerb törvényhozás, még pedig Novibazárt, Kossovót, Úszküböt, Przenet, Küprülit, Debárt és a szerb tengerpart kerületét, amelyeknek élére egy-egy főnököt állít a kormány törvényjavaslata és proporcionális választójog alapján községtanácsot létesít. Úszkübben törvényszék lesz. A kerületek élére és a közigazgatás ellátására a kormány nyugdíjazott szerb hivatalnokokat akar kinevezni, hogy ily módon könnyítsen az állami nyugdíjalapon.

Belgrád, november 4. Ma hajnalban érkeztek Belgrádba az első hadifoglyok. Ezernél több, jó részét megsebesült török katonát és albán felkelőt hozott egy különvonat szerb katonák fedezete mellett. A hadifoglyok között egyetlen egy török tiszt volt. Az albán felkelők, de sok török sorkatona is rongyos ruházatban és mezítláb volt.

Londonból jelentik: *Pasics* miniszterelnök a Daily Telegraph harctéri tudósítója előtt így nyilatkozott: Szerbia utat akar az adriai tengerhez

és igényt tart a régi szerb birodalom városaira, Alexira, Parentézére, Liozre és Durazzora, ahol fontos történeti emlékek vannak.

Bombázzák Skutart!

Rjeka: Skutari bombázása ma megkezdődött. A nehéz ágyúk akcióba léptek. A törökök szüntelen tüzelése ellenére sikerült egy háromezer főnyi montenegrói dandárnak a Bojana-folyón hajóhidon átkelni. Hivatalos közlés szerint Basojevics dandára hosszú harc után elfoglalta Decane kolostorát. A törökök 60 halottat és 80 sebesültet vesztek, kik közül ketten meghaltak.

Konstantinápoly: A Skutaritól északkeletre álló montenegróiak ellen legutóbb intézett támadásban a törökök a több mint 4500 főnyi montenegrói sereget szétszórta. Ezernél több montenegrói elesett. Egy százados és nyolc katona török fogságba került. számos puskát, municiót és sátrat zsákmányoltak csapataink.

Rjeka, október 4. *Miklós* király csütörtökön az olasz és osztrák-magyar katonai attasék kíséretében udvartartásával Antivariból ideérkezett, miután előzőleg a Rumia yachton rövid utat tett felfelé a Bojana folyón. A király számára Dulcignóban rendeztek be katonai tábori szállást. Pénteken Nikita kíséretével szakadó esőben Kartkolba lovagolt *Martinovics* tábornok hadiszállására és megtekintette a tüzérségi fedezékeket, amelyek építését az esőzés ellenére még szerdán befejezték. A Bojana felső folyásánál a montenegróiak három hidat vertek, amelyeket a török tüzérség Brditza erődből többször megkísérelt ágyúzással szétrombolni. Az éjszakát a király és kísérete a topolitzai várban töltötte és csak másnap tért vissza Rjekába, ahol elsősorban a sebesülteket kereste fel. Közvetlenül azután, hogy a király Antivariból a harctérre utazott, az antivári régi városrészben felrobbant a katonai lőszerraktár. Azt hiszik, hogy a robbanást török merénylet idézte elő.

Preveza megadta magát.

— *Újabb görög győzelmek.* —

Atén, november 4. Ideérkezett jelentés szerint Preveza város megadta magát. A kapitulációt rendkívüli heves ostrom előzte meg. Mindkét részen nagy a veszteség.

Atén, november 4. (Hivatalos.) Konstantin trónörökös főparancsnok Kocsanából a következő táviratozza: Egy erős török haderő, mely legutóbb érkezett csapatokból áll és a muzulmánok szent városában, Jenidsében (Szalonikitól északnyugatra) elsáncolta magát, előcsapatunkkal szemben makacs ellenállást fejtett ki. A harcban, mely pénteken és szombaton reggel hat órától este tíz óráig tartott, az ellenséges csapatokat megvertük s visszavonulásuk közben üldöztük. Jenidsét a görög csapatok megszállták.

Atén, november 4. Szapundszakisz tábornok részleteket közöl a Prevezát uraló Nikopolisz bevételéről. A távirat szerint tegnap kezdődött a támadás a török hadsereg ellen, mely Prevezánál elsáncolta magát. A görögök megszállták Nikopolisz magaslatát és a nikopoliszi török űteget a levegőbe röpítették. A török katonák és basibozukok futva menekültek és a görögök üldözték őket. Egy török torpedónaszád a zartai kikötőben kigyulladt. A görögök 450 törököt elfogtak.

Atén, november 4. A görögök épen Preveza rohammal való elfoglalására készültek, amikor Ausztria-Magyarország, Oroszország és Anglia konzuljai a város kormányzója képviselőjének kíséretében megjelentek a városban, hogy a következő feltételek mellett tárgyaljanak: A helyőrség megadja magát a rendes görög katonaságnak. A tisztek s közkatonák, valamint családtagjaik teljes védelemben fognak részesülni. A tisztek és közkatonák becsületérzése kiméltetni fog. A feltételeket a görög parancsnok elfogadta. Szapundszakisz tábornok ma reggel vonult be Prevezába. Minden intézkedést megtett a rend fentartására és este visszatért Artába.

Athén, november 4. *Damianos* parancsnok jelentése szerint a kombinált támadás Preveza ellen a görög hadihajók akcióba lépésével kezdő-

dött. Az Ambraka és Baklar ágyunaszádok a prevezai kikötőn kívülről lőtték a várost. Preveza délután négy órakor megadta magát. Ötszáz elfogott török katonát a Szantamoriai erősségből az ágyunaszádokra szállítottak.

Szaloniki elesik.

London: A görögök folytatják az előnyomulást Szaloniki felé. A vertekopi csata után elfoglalták az attól mintegy huszonöt kilométernyire keletre fekvő *Jenidzét*. A jelentések szerint ugyan Monasztir felől hátvédjüket fenyegetik, de sokkal valószínűbb, hogy ez a török csapat — Zekki pasa seregének maradványa — körülfogva a görögök és a két napja Prilep mellett táborzó szerbek által, nemsokára leteszi a fegyvert, vagy teljesen széteszik.

Békeért könyörög Törökország.

— **Franciaország elutasította a közvetítést.** — **A nagyhatalmak hadihajói török vizeken.** —

Saját tudósítónktól.

Arad, november 4.

A porta a hatalmak közbelépését kéri.

London: A Reuter ügynökségnek jelentik Konstantinápolyból: *A porta kéri a hatalmak közbelépését az ellenségeskedések megszüntetése és béketárgyalás megindítása érdekében.*

Konstantinápoly: Félhivatalosan jelentik, hogy a porta tegnap nagyköveteit utasította, hogy az illető kormányokat értesítsék, hogy a porta szívesen venné támogatásukat az ellenségeskedés megszüntetésének előmozdításában.

Konstantinápoly: A lakosság értelmesebb része a hatalmak közbelépését óhajtja, még mielőtt az ellenség a fővárosához közeledik. Ezek a körök azt kívánják, hogy idegen hajórajok legyenek állandóan a főváros közelében.

Elutasították a törökök kérelmét.

Páris: A Havas-ügynökség a következő hivatalos kommunikét teszi közzé: Az ottomán kormány a francia kormánynál lépést tett abból a célból, hogy a nagyhatalmak az ellenségeskedések beszüntetése és a fegyverszünet kieszközölése érdekében a balkáni államoknál intervenáljanak. A francia kormány azt válaszolta, hogy ilyen kívánságot nem teljesíthet a nemzetközi jog megsértése nélkül és anélkül, hogy az a látszat ne állana elő, mintha a balkáni államok ellen foglalna állást. A francia kormány az összes nagyhatalmakkal egyetértésben tulajdonképpen csak mediációra irányuló óhajt mérlegelhetné ha ilyen óhaj intéztetnék hozzá.

Páris: Poincaré a törökök kérelmére, melyben azt kéri, hogy a nagyhatalmak létesítsenek fegyverszünetet, a következőket jelentette ki: nem fogadhatja el a megbízást, miután ezen idő alatt újabb csapatokat vonhatna össze Törökország és nem lehet a Balkán államoktól megkövetelni, hogy ebben a fegyverszünetben, amely esetleg az ő sírjukat ásná, belemenjenek. Ha valami pozitív feltételeik vannak, azok fölötti tárgyalásokat szívesen közvetíti.

A monarchia nem „érdektelen.”

Bécs: Mint illetékes helyről jelentik, Ausztria-Magyarország válasza Poicare utolsó javaslatára, melyben az érdek nélküli intervenciót proponálta, ma történt meg egyidőben, s egybehangzóan Németország és Olaszország válaszával. A hármas szövetség tagjai kijelentik, hogy készek a háború befejezése céljából egy közvetítésben részt venni és ebben a tekintetben Franciaország javaslatát várják. A válaszbán az *érdekltség formulájáról* azó síncs.

Berlin: Itt hivatalosan megerősítik, hogy a Poincaré-féle javaslatot úgy Bécsben, mint Berlinben elutasították. Olaszország is hasonló értelemben fog nyilatkozni. Berlinben félhivatalosan tudomásra adják, hogy Németország ebben a kérdésben is teljesen szövetséges álláspontján áll. Ezzel szemben itt berlini körökben rámutatnak bizonyos ellentétekre, amelyek az entente hatalmak különösen Pétervár és London között a balkáni kérdésben most is fennállanak.

Ferencz József a román királyhoz.

Bécs: Állítólagos megbízható helyről nyert értesülés alapján azt táviratozzák, hogy Ferencz József király tegnap bizalmas és fontos üzenetet küldött Bukarestbe Károly királynak.

Nagykövetek tanácskozása.

Szaloniki: Konstantinápolyban a Szalonikiból érkezett riasztó hírek miatt a nagykövetek Pallavicini örgrófnál összejöttek és a Szalonikiban és esetleg Konstantinápolyban az idegenek megoltalmazása végett szükséges intézkedésekről tanácskoztak. Szaloniki előtt már angol és francia hadihajók vannak.

A hatalmak elhatározása.

Konstantinápoly, november 4. A hatalmak elhatározták, hogy Konstantinápolyba mindegyikük egy második állomáshajót is küld.

Páris, november 4. A Havas-ügynökség jelentéi Konstantinápolyból: A nagykövetek a portától a Dardanellák megnyitását kérték minden nemzet egy-egy páncélos cirkálója számára.

Osztrák-magyar hadihajók Konstantinápolyban.

Fiume: Haditengerészetünk téli hajórajának régebbi intézkedés szerint hétfőn kellett volna elindulnia Fiuméből. Tegnap este azonban őráratok bejártak a várost és a mulatóhelyekről és korezmakból behívták a városban tartózkodó tengerésztiszteket és matrózokat. Éjfélkor a Erzharcog Franz Ferdinand, Radetzky, Zrinyi, St. Georg Admiral Spaun hadihajók, a Greif és Uszkoke, a 33., 34., 8. és 12. számú torpedóhajók Pólába indultak köszénert és hadifőszerelesért. Velük ment az 5. számú torpedóhajó is, mely nem tartozik a hajórajhoz. Miután mindenkit nem találhattak meg, ma reggel nyolc órakor a Scharfschütze oceanjáró torpedóval Pólába vitték a viaszamaradottakat. Hir szerint a flotta Szaloniki felé indul.

Odessza, november 4. Az osztrák és magyar konzulok tegnap figyelmeztették a Fekete-tengeren levő osztrák és magyar hajókat, hogy elindulásra készen legyenek.

Bécs: Mint a Pester Lloyd értesül, egy páncélos s ket torpedó hajóból álló divízió a mai éj folyamán elfogja hagyni Pólát, hogy állampolgáraink védelmére Törökországba siessen. Hogy miképen fogják alkalmazni az intervenciót, az a nagykövetek útján fog megtörténni.

Pólában ma az a hir volt elterjedve, hogy a Mária Terézia nevű osztrák-magyar páncélos hajó, amely Szalonikiba ment, egy tengeri akna által a levegőbe röpítettett. Ilyetemes helyen kijelentik, hogy az eset a következőképen történt: a Mária Terézia egy görög hajó közelében volt, amelyet a török hadihajók bombáztak és elsüllyedt. A Mária Terézia azonban teljesen épen maradt, s ma szerencsésen megérkezett Szalonikiba.

Német intézkedés.

Berlin: A Wolff-ügynökség értesülése szerint a Földközi-tengeren tartózkodó Hertha, Vineta és Frey cirkálók parancsot kaptak, hogy a német állampolgárok élet- és vagyonbiztonságának védelmére a török vizekre menjenek. Ezenkívül tervbe van véve két másik cirkálónak Kielből való kiküldése is.

Kiel: A Goeben nevű páncélos cirkáló és Breszlau nevű kis cirkáló ez idő szerint élelmszer és munició fölvételével van elfoglalva, hir szerint a hajókat készen tartják, hogy szükség esetén huszonnégy óra alatt elindulhassanak.

Angol mozgósítás.

Portsmouth: Itt az a hir van elterjedve, hogy a második és harmadik flottahadosztály is, négy csatahajó és kilenc cirkáló, parancsot kapott, hogy indulásra készen álljon.

Portsmouth: Az Evening News külön kiadása jelenti, hogy a hatodik torpedóflotilla műhelyében élénk munka folyik. A torpedózuzók készen állnak, hogy a nyílt tengerre menjenek. Hir szerint a tiszteket és tengerészeket a hajók fedélzetére rendelték és a flotta ma éjszaka lepecsételt parancscsal utnak indult.

London: Az angol flotta egyelőre nem fog Konstantinápoly előtt megjelenni, hanem, mint a többi nagyhatalmak, Angolország is csak egy második állomáshajót küld Konstantinápoly elé. Maga a britt tengeri haderő a dezsikai öbölben fog gyülekezni és ott lesz addig, amíg szükség mutatkozik arra, hogy a flotta bejusson a Dardanellákba.

Tisza István beszámolója Aradon.

— A november tizenhatodiki politikai esemény. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 4.

Országos jelentőségű politikai esemény színhelye lesz november 16-án Arad. Ejjön a város nagynevű országgyűlési képviselője, a munkapárt vezére, Tisza István gróf képviselőházi elnök, hogy itt számoljon be arról a hazafias munkálkodásról, amelyet az egész ország tárgyilagosan ítélő közvéleménye helyeslésével kísér. Ünnepnapja mindig Arad város közönségének, valahányszor Tisza István gróf itt megjelenik. Az utolsó esztendő politikai történetének egy-egy nevezetes momentumát alkották Tiszának Aradon tartott beszédei, melyek a hazáját lángolón szerető és azért nagy és nemzeti munkát végző becsületes államférfiúnak megnyilatkozásai voltak. Pártkülönbség nélkül nyilvánult meg Aradon, Tisza kiváló egyéniségét, a város ügyeit odaadással és szeretettel szolgáló képviselőt megillető tisztelet és becsület, mellyel mindenki adózik annak a férfiúnak, aki önzetlenül csak az ország haladásának ügyét munkálja.

Az aradi nemzeti munkapártnak ma délután tartott végrehajtó bizottsági ülésén jelentette be Kintzig János elnök az örvendtes és országos érdeklődésre számot tartó eseményt és a bizottság tagjai határtalan lelkesedéssel, zajos éljenzéssel és őszinte igaz örömmel vették a bejelentést tudomásul és egyhangulag emelték határozattá az elnökség javaslatait, melyeket Pálmai Lajos dr., a párt titkára terjesztett elő.

Tisza István gróf tizenhatodikán, a déli fél egy órakor Budapestről jövő gyorsvonattal érkezik Aradra. A vasuti állomáson az aradi nemzeti munkapárt végrehajtó bizottsága és a párt tagjai finnépélyesen fogadják és már most kéri az elnökség Arad város polgárságát, hogy minél nagyobb számban jelenjen meg a vasuti állomáson.

A vasutról Tiszát a Fehér Kereszt szállodában lévő lakására kíséri a közönség és ugyanott társas ebéd lesz étlap szerint. Délután fél-három órakor a szálloda nagytermében elmondja a képviselő beszámoló beszédét.

Este hat és hét óra között fogadja mindazokat, akik eléje óhajtanak járulni. A fogadtatásra jelentkezőket a párt elnöksége veszi előjegyzésbe.

Este nyolc órakor bankett lesz a szálloda tőlikertjében.

A fogadtatás és a beszámoló körül szükséges teendők ellátására a végrehajtó bizottság Stauber József elnöklésével rendező bizottságot küldött ki, melynek tagjai Tolnai János dr. és Parecz Béla dr. és Krenner Zoltán dr.

A javaslatok elfogadása után Nemess Zsigmond dr. a végrehajtó bizottság nevében köszönetet mondott az elnökségnek, amiért alkalmat adott Tisza István grófnak, hogy választói körében megjelenhessen és az egész ország által osztatlan figyelemmel várt beszámolóját elmondhatja Aradon. Az ülés ezzel befejeződött.

Késői szerelem.

— Egy aradi öreg ur válópöre. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 4.

Közbecsülésben álló aradi öreg ur, M. A. nyugalmazott gyógyszerész válópörével foglalkozik legközelebb az aradi törvényszék. M. A., a kedves, jovialis ur, akinek Aradon előkelő rokonsága van, a múlt év augusztus havában nőt vett Aradon egy elvált asszonyt. A házasság annak idején élénk megbeszélésre adott okot a városban, mert az öreg ur már hetvenkét éves volt akkor, a felesége pedig csak a harmincegyedik esztendőbe fordult. M. A. gyermekei már akkor megjósolták, hogy a házasság rövid lejárata lesz, azonban édesapjukat nem akarták befolyásolni elhatározásában.

Az öreg ur az esküvő után szépen átalakította a Dezső utca tizenhatodik számú házat, s oda vitte ifju hitvesét. Rövid ideig boldogan is éltek. Ma azonban arról értesültünk, hogy az időközben megbetegedett M. A. elhagyta rövid boldogságának tanyáját, magára hagyta a szép új házban a feleséget és gyermekei védelmébe helyezte magát. Főlkereztük M. A.-t, aki körülbelül így mondta el a házasságában beállott változás okait.

— Kérem, én kénytelen voltam elhagyni a saját házamat és válópört fogok indítani feleségem ellen, aki különben egy vasuti tisztviselőnek volt a nyugdíjas özvegye, amikor én feleségül vettem. A szakítás oka vagyoni kérdés miatt történt. Én ugyanis nem akartam a jó gyermekeimet megrövidíteni. A feleségemre bizonyos összeget irattam az esküvőnk idején, de egész vagyonomat már eleve a gyermekeimnek biztosítottam megtámadhatlanul. Ebből keletkezett a gyakori nézeteltérés a feleségemmel és én mint, beteg öreg ember nem akarok viszályok között élni. Nyugodtan óhajtom eltölteni az éveimet. Ezt pedig legjobban a gyerekeim társaságában érhetem el. Azt mindenesetre magam is különösnek tartom, hogy nekem a saját házamból távoznom kellett, de ezt a saját elhatározásomból tettem. Remélem, hogy feleségem nem gördit akadályt a válásunk elé. Neki is kedvezőbb lesz, mert hiszen, ha elválunk tovább húzhatja a nyugdíjat elhunyt férje után.

Igy beszélt az öreg ur. Semmi kétség, hogy az ügyet nyugodt, békés mederben intézik el, mert hiszen ezt kívánja az emberi méltóság is.

SPORT.

+ Magyar labdarúgók győzelme. Budapestről jelentik: Az őszi szezon legnagyobb érdeklődéssel várt eseménye, a magyar és az osztrák reprezentatív-csapatok küzdelme a magyarok fényes diadalával végződött. Közel harmincezer nézője volt a nagy szenzációnak, amelynek végső eredménye, hogy a magyar csapat 4:0 gólarányban verte le félelmetes ellenfelet.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Kedd: *Limonádé ezredes*, operette.Szerda: *Primrose kisasszony*, vígjáték. (Bemutató előadás.)Csütörtök: *Primrose kisasszony*, vígjáték.Péntek: *Primrose kisasszony*, vígjáték.Szombat: *A szép gárdista*, operette.Vasárnap: Délután: *A falurossza*, népszínmű. Este: *Cigányszerelem*, operette.

* A Solymosi képkiallítás nagy közönséget vonz a Kerpel-fele képkereskedésbe. Solymosi legutóbbi aradi tartózkodása alkalmával tizenhat-ezer korona áru képet hagyott itt. A mai nehéz pénzvisszonyok mellett aligha éri most el ezt a — vidéki tárlatokon horribilisnek mondható — összeget. Noha a tárlat rendezője számolt ez utóbbi körülménnyel és a legkiválóbb mesterek művein is, a múlt évihez képest, jelentékenyen olcsóbb árakon ad tul. Érdeklődést kelt a már jól ismert művészek között *Joachimnak*, egy fiatal szegedi festőnek néhány képe. A műértő egyaránt elismeréssel nyilatkozhatik a tájképeiről és figurális műveiről. Egyébként *Nyilassy Sándor*, a nagy szegedi piktor is büszke eme fiatal földijére. Solymosi gyűjteménye e hó 15-ig marad Aradon.

* Hubay Jenő jubileuma. Budapestről jelentik: A Zeneakadémia disztermében vasárnap délelőtti ünnepelte meg nagy és előkelő közönség Hubay Jenő negyvenéves művészi és harmincéves tanári működésének jubileumát. A híres hegedűművész érdemeit méltányolta a király is, aki — mint a hivatalos lap vasárnapi száma jelenti — Hubaynak a zeneművészet és zeneoktatás terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta. — A tegnapi ünnepet *Berzeviczy Albert* nyitotta meg, akinek felszólítására küldöttség ment Hubayért. A mestert beléptekor zugó taps fogadta, amelynek lecsillapulta után elsőnek a kultuszminiszter megbízásából *Náray Szabó* államtitkár üdvözölte az ünnepeltet. Utána a székesfőváros nevében *Bárczy* polgármester, Kolozsvár város nevében *Eszterházy* Pál gróf, Nógrádvármegye nevében *Nagy Mihály* alispán, a Tudományos Akadémia nevében *Berzeviczy Albert*, a Tudományegyetem nevében *Kiss János* rektor, a Képzőművészeti Főiskola nevében *Nádler Róbert*, az Operaház nevében *Alszegehy* Kálmán, a Nemzeti Színház nevében *Ivánfi Jenő*, a Vígyszínház nevében *Góth Sándor* üdvözölte Hubayt, akihez azután *Lichtenberg* Kornél dr. egyetemi tanár a Lipótvárosi Kaszinó, *Zichy Géza* gróf a Nemzeti Zenede, *Rákosi Jenő* az Otthon írók és hírlapírók köre és az Országos Iskolaegyesület nevében intézett üdvözlő beszédet. Még igen sok intézet, testület és egyesület üdvözölte Hubayt, aki meghatottan köszönt meg a nagy ovációt. Este a jubiléus tiszteletére lakoma volt.

* Betiltott előadás. Londonból jelentik: Pallac színházban ma kellett volna megtörténnie *Vollmöller* német író *Veleneci éj* című mimodráma első előadásának, amelyet óriási apparátussal *Reinhardt* Miksa tanár rendezett. A londoni cenzura — mint a P. Lloyd értesít — az utolsó pillanatban és teljesen váratlanul betiltotta az előadást.

* Barta Ernő kiállítása vasárnap délelőtti igen előkelő közönség jelenlétében megnyílt. A város legkiválóbb műgyűjtői megtekintették a kiállítást és egynéhány képnek a megnyitás napján már vevője is akadt.

* Schmidthauer Lajos világhírű orgonaművész Aradon f. é. november 5-én d. u. 6 órakor a minorita templomban tartandó *Orgona-hangversenyre* jegyek *Hoffmann Antal*, *ifj.* *Klein Mór*, *Welsz Leó* és *Bauer Gyula* urak kezében kaphatók.

* A rossz pisztoly. Kellemetlen incidens történt tegnap este az aradi színpadon. A társulat a *Felhő Klári* című népszínművet játszotta. A darabban *Balázs Bélának*, aki *Fátyol Ferkó* szerepét játszotta, revolverrel agyon kellett volna löni partnerét, *Kállay Jolánt* s azután saját magát kivégezni. A színpadi revolver azonban felmondotta a szolgálatot. Az első lövés, habár pár pillanatnyi késéssel megtörtént, de már másodszor nem volt hajlandó elszüni a revolver. A közönség előbb mozgolódott, majd nevetni kezdett, végül is a függönyt le kellett eresztetni. A címszerepet játszó színész a jelenetnél, valószínűleg az izgalom következtében elájult s csak *Tisch Mór* dr. színházi orvos tudta magához téríteni.

* A halálhid. (Izgató látványosság az Apolló-színházban.) Tegnap és ma mutatta be az aradi Apolló-színház a publikumának óriási nagy érdeklődése mellett a Gaumont-filmgyár világslágerét „A halálhid”-at. Ez a kép legelőször is a kinematográfia csodásan kifejlődött technikájának a bravúrja. A néző szabad szemmel látja, hogy nem színpadi felvétellel oldotta meg a filmgyár a nagy vasuti szerencsétlenséget, mert hiszen látni a képen, hogy a fák lombjait fujja a szél s hogy az örült magasságban épített vasuti hid alatt a patakban folyik a víz. Sőt: tovább megyünk. A közönség szemről szembe látja, hogy az expresszvonat mily rohán sebességgel szalad rá az új hidra s amikor ennek közepére ér, ezer darabban omlik össze a hibás köalkotmány s a mélységbe zuhannak a vonatsor kocsijai. Aki ezt a jelenetet végignézi, az leveszi a kalapját a kinematográfia előtt s azt mondja, hogy ennél tovább a technika ebben az irányban sem fejlődhetik. Kétségtelen, hogy ha egykor megírják a mozi evolúziójának történetét, ennek a képnek az alkotói nagy szerephez fognak jutni. A kép még csak a keddi előadásokon kerül vetítésre. 175

* Culp Julia aradi dalestélye. Az idei hangverseny szezon legfényesebb estélye kétségkívül a december hó 1-én tartandó *Culp*-dalestély lesz. E világhírű énekesnő idei hangversenyének az lesz egyik nevezetessége, hogy a nagy művész *Berlini hangversenyén* óriási sikert aratott új műsorát adja Aradon is elő. A Culp estélyre jegyek *Kerpel Izsó* könyvkereskedésében már előjegyezhetők.

* Leánykereskedelem Oroszországban. (Az *Uránia* szenzációs filmje.) Az aradi publikum előtt sokáig emlékeztető fog maradni az *Uránia*-nak most műsoron levő háromfelvonásos drámája, amelynek címe *Leánykereskedelem Oroszországban*. Egy színészről szenvedéseit, kálváriáját mutatja be ez a kép oly megható realitással, megázó verizmussal, hogy a nézők alig tudnak érzelmeiken uralkodni. Valóságos remeke ez a Nordisk Film gyárnak, annak a gyárnak, amely eddig is a legjobb filmeket szállította a világpiacon. A három felvonásos drámán kívül két bohózat szerepel a műsoron. Érdemes ezek közül kiemelni a *Kikerics* ur gyermekei című ötletes, eredeti bohózatot. A francia esprit-vel megirt bohózat a körül forog, hogy a nagybácsi csak akkor hagyja vagyonát unokaöccsére, ha egy éven belül gyermeke születik. Az unokaöccs és felesége háziorvosuk tanácsára mindenféle kurákat használnak, de eredmény nélkül. Eltelik az év, újra jelentkez a nagybácsi, de gyermek még nincs. A házaspár megbizsa a szolgát, hogy akárhol kerítsen egy gyereket, akit a nagybácsi előtt mint sajátjukat mutatnának be. A szolgának nagy nehezen sikerül is egy gyereket „kölcsön kapni”. A nagybácsi előtt kibontják polójából a kis gyereket s csak itt derül ki, hogy a szerencsétlen szolga látatlanban egy néger gyereket hozott. A nagyszerű műsor holnap kerül utoljára vetítésre. 175

* 60 kötet könyv 1 kor. 40 fillért, 180 hangjegy 2 kor. 40 fillért kaphatók *Kerpel Izsó* kölcsönöztiintézetében, Aradon.

VIDÉK.

A nagyfalki lelkesválasztás. A nagyfalki görög-keleti román egyház hívei az egyik plébániára *Marginyán* Miklós végzett teológust választották meg, aki odaválo születésű ifjú. Ellenfele, *Lázár Jakab* dr. aradi tanár, körülbelül 200 szavazattal maradt kisebbségben. Az egyházmegye szentszéke a választást megsemmisítette s az új választást e hó 10-ére tűzte ki.

Törököt üldöző
szökött rab.

— Letartóztatott betörők. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, november 4.

Deutsch Emil mérnök és a felesége tegnap este hét óra után sétából tértek haza *Király-utca* 102. számú házban levő lakásukra. Amikor benyitottak a szobába, egy idegen férfit találtak, aki gyorsan ledobta magáról a kabátot és kirohant a folyosóra. A mérnök felesége segítségért kiáltott, a házbeliiek kiszaladtak az udvarra és ott volt az ingujjas ember is, aki a házbeliakkal együtt kiabált: hol a betörő? ki a betörő? Ez a fogás azonban nem használt, mert fölismerték, hogy ő rejtőzködött el *Deutschék* lakásában. Bevitték a főkapitányságra, ahol kihallgatták. Találtak nála kilenc pénztárcát, egy revolvert, irásokat, *Dura József* okleveles tanító nevére kiállított arcképes vasuti igazolványt.

A míg a gyanus ember kihallgatása folyt, megjelent a főkapitányságon *Klein Samu* utazó és elmondotta, hogy a *Király-utca* 76 számú házban levő lakásába betörték és onnan elloptak egy pénztárcát, a melyben pénz volt. A kilenc darab pénztárca között megtalálták a tőle ellopottat.

A betörő rendkívül cinikus módon viselkedett. A mikor megkérdezték, hogy mit keresett a *Király-utca* 102. számú házban, ezt mondotta:

— Törököt. Tripolisból üldözöm és ide menekült.

Azt mondotta továbbá, hogy ő *Dura József* tanító, de a vasuti igazolványban lévő fénykép egyáltalában nem hasonlít rá. A hosszas faggatásra végül így válaszolt:

— Semmi közöm az urakhoz. Nagy tervem volt, ami nem sikerült, kétségbeestem s anarchistává lettem.

A karjába *Sz. M.* betűk vannak tetoválva. Miután nem akarta megmondani, hogy mi a neve, ma reggel ujjnyomatot vettek a gyanus emberről és az ujjnyomat alapján néhány perc alatt megállapították, hogy a veszedelmes betörő *Szabó Márton* huszonhét éves volt magánhivatalnok, aki augusztus 29-én megszökött az alkotmány-utcai fogházból. Hosszas faggatás után maga is beismerete, hogy ő a szökött rab. Elmondotta, hogy a fogházból való megszökése napján betört *Jekelfalussy* Lajosné volt honvédelmi miniszter feleségének *Takács-tér* 2. számú lakásába, a honnan hater ezer koronát érő ékszert lopott el. Megvallotta, hogy az ékszerből kiszedte a drágaköveket, az aranyat összeolvastotta, s gramonként adta el *Kassán* és *Miskolcon*. Onnan visszatérve betört a *Krisztina-köruton*, a *Baross-utcában* és a *Király-utcában* több lakásba. A rendőrség *Szabó Márton* átadta az ügyésznek.

A rendőrség arról értesült, hogy a *Váci-utca* 19. számú házban betörés készül, egy ékszerüzletet akarnak kifosztani. A detektívek lesbeállottak a ház körül és tegnap este háromnegyed tíz óra tájban észrevették, hogy egy, gyanus külsejű férfi surran be a házba, fölsietett az első emeletre és ott bezárkózott a félreesőhely egyik kabinjában. A detektívek várták, majd rátörték az ajtót. Bevitték a gyanus embert a főkapitányságra, ahol megvallotta, hogy *Nagy Miklós* a neve, huszonöt éves kovácssegéd, rovtmultu ember és beismerete, hogy ki akarta fosztani a házban levő ékszerboltot. Betörő szerzeszámokat találtak nála. Letartóztatták.

HIREK.

Legujabb.

— Lapzárta után érkezett táviratok. —

Páris: Poincaré válaszához indokolásképpen hozzá közlik, hogy Poincaré kénytelen volt időlegesen visszautasítani a török kormány kérelmét azért, mert nem nyújtott neki biztosítékot a béke kötés feltételeire nézve. Enélkül pedig nem vállalhatja a felelősséget, hogy a Balkán államokat a háború folytatásától a siker idejében vissza tartsa és így módot és időt engedjen Törökországnak, hogy ez csapatait összeszedje. Mindezeknél fogva egyelőre annál is inkább vissza kellett utasítani a békaközvetítést, mert tudatában van annak, hogy a Balkán államok ezt a szerződést nem fogadták volna úgy, hogy eredményhez vezethetett volna. Ő ezt a választ közvetlenül konstantinápolyi követe útján juttatta a portához a nélkül, hogy ezt előbb közölte volna bármely más állammal, mindazonáltal tudatában van annak, hogy Anglia és Franciaország a kérdésnek illetően elintézésével egyetértenek.

Szaloniki: A prevezai blokádot a görögök ma feloldották. Ezzel szemben az epirusi partok blokádját kiterjesztették Szalonikiig.

Szaloniki: A törökök a Szaloniki felé haladó görögöket Hrazmánál visszaverték és nyolc ágyút elfoglaltak.

Konstantinápoly, november 4. A „Tanin” jelentik: A török-görög harcúterén a görög sereg helyzete rendkívül veszélyeztetett, mert a török haditerve sikeresnek bizonyult. A görögök Karaféráig abban a hitben nyomultak előre, hogy csak a határtól visszavonuló török sereggel kell elbánniok. Arra nem is számítottak, hogy Monasztir felől váratlan erősítéseket kaphatnak a törökök. A Monasztirból vonuló nyugati sereg egyszerűen el fogja venni a török földre került görög csapatokat a visszavonulás útjától.

Glattfelder püspök Aradon.

— Az ünnepségek programja. —

Arad, november 4.

Most már véglegesen megállapították az aradi katolikus társadalom vezetői Glattfelder Gyula csanádi püspök Aradra utazásának programját és ezzel kapcsolatosan a második katolikus templom elkészületei is befejeződnek azon a közgyűlésen, amelyet a templomépítő bizottság november 9 én lesz megtartandó. Glattfelder püspök november 8-án, szombaton délután 3 órakor érkezik Aradra és az aradi internátus vezetősége fogadja a vasutnál, délután felszenteli az internátust, este Lakatos Ottó rendfőnök vacsorát ad tiszteletére. Vasárnap délután valószínűleg fél három órakor a templomépítő-bizottság tart ülést, amelyen a püspök részt vesz. Ezen Múlek Lajos dr. megnyitó beszédében ismertetni fogja azt a mozgalmat, amelyet Arad katolikus hívei eddig is életben tartottak, hogy második templomot építhessenek a vallásos élet fejlesztésére. Beszámol a rendelkezésre álló tőkével, aztán a püspök mond nagyobb beszédet, amelyben valószínűleg érinteni fogja mindama kérdéseket, amelyek az új templom által teremtett helyzettel összefüggésben lesznek, így a város kegyuraságára és a minoriták további működésére vonatkozó nézetét is el fogja mondani.

Végül a közgyűlés elé kerül az a határozati javaslat, amely tulajdonképpen most már a templom építését elhatározza és a város törvényhatóságával történendő együttműködésnek képezi majd az alapját. Az a terv ugyanis, hogy a törvényhatósági bizottság közgyűlése hirdesse majd a pályázatot, ő küldje ki a zsűrit a beérkezett pályaművek felbírálására és ő intézze az építkezést is. Tudomásunk szerint a hely kérdése is újra revízió alá kerül, mert lehetséges, hogy változni fog a püspöknek amaz eszméje által, hogy egyidejűleg két templom építéséről akar gondoskodni. A püspök délután négy órakor utazik el Aradról.

Ez ügyben a következő meghívót bocsátották ki:

Az aradi róm. kath. templom-építő bizottság vezetőit és tagjait, nemkülönben az érdeklődő kath. híveket tisztelettel meghívom, *folyó hó 9-én (szombati nap) délután fél 3 órakor a városháza közgyűlési termében Glattfelder Gyula megyesi püspök ur ő méltósága személyes jelenlétében és az ő vezénylete alatt megtartandó nagygyűlésre.* Arad, 1912. november 2. Múlek Lajos dr. biz. elnök.

— **A király és a gyermek.** Bécstől jelentik: Amidőn a király ma Bécsben kocsijából a pályaudvarra kocsizott, egy tíz éves fiú utat tört magának a tömegben keresztül és a király elé rohant. A rendőrök visszatartották, de a király meglátta és magához szólította. A kis fiú lelkesedve futott a királyhoz, kezét megcsókolta, s egy kérvényt nyújtott át neki. A király mosolyogva megcsókolta a kis gyermek fejét, akit előbb a rendőrség vezette őrizet alá, s majd aztán hazabocsátották.

— **A pirosz galériu szultán.** Berlinből jelentik: Abdül Hamid volt szultán igen sajnálattal méltó állapotban érkezett ma Konstantinápolyba: piszkos ingben és gallérban. Testileg megtört, de szellemileg egészen friss. Be van avatva a legutóbbi események részleteibe is.

— **Közös miniszterek Budapestén.** Budapestről jelentik: Aussenberg lovag hadügyminiszter ma este fél hét órakor Budapestre érkezett Krobatin tábornok és Güntzel altábornagy kíséretében. Fél tíz órakor megérkezett Berchtold közös külügyminiszter a családjával, Bilinszky lovag közös pénzügyminiszter és Montecuccoli tengerészeti parancsnok.

— **Barabás és Béla — aradi jelölt.** E hónap tizenhetedikén Arad város két közigazgatási kerületében lesz városi képviselőválasztás. Az első kerületben tudni illően Chirke Vilmos, a második kerületben pedig Nesnera Aladárnak a munkapárt elnökének jelölése következtében megüresedett egy egy mandátum. Mint értesülünk, az aradi függetlenségi párt a második kerületben Barabás Béla országgyűlési képviselőt fogja fölépíttetni. E tárgyban ma este értekezlet is volt a függetlenségi párt végrehajtó bizottságában, de döntés ma nem történt, mert Barabás még nem adott határozott választ a jelöltség elfogadásáról.

— **A Neuman-gyári tisztviselők nyugdíjintézete.** Neuman Samu halála után, amikor azon tanácskoztak az örökösek, hogy a nemesszívű emberbarát emléket miképp örökíthetnék meg a legméltóbban, felmerült az az eszmé, hogy meg kell valósítani a meghaldott egyik legkedvesebb tervét: a Neuman testvérek cég tisztviselői részére nyugdíjintézetet kell szervezni. Az ötlet felvetődése után azonnal hozzáláttak a nyugdíjintézet tervezetének és szabályainak kidolgozásához. Az alapszabály tervezetét azután tisztviselői körökben megvitatták, egyes pontjait megváltoztatták, míg nemrégiben megállapodtak a cég tagjai és a tisztviselők a végleges formában. A nyugdíjintézet már e hó elsőjével megkezdte a működését. Ez alkalmával a tisztviselők testületileg tisztelegtek a cégtulajdonosoknál, akiknek nagylelkűsége lehetővé tette, hogy a cég nyugdíjintézetének statútumai sokkal kedvezőbbek, mint a magántisztviselők nyugdíjintézeté.

— **Bátyja által feljelentett színész.**

Budapestről jelentik: Mezzlenyi Adrián, a Nemzeti Színház tagja porbe keveredett a bátyjával, Meisslinger Róbert honvédkapitánnyal és ennek feleségével. A Meisslinger-pár az ügyességen bűnvádi följelentést adott be ellene, amelyben megvádolja, hogy ok nélkül maghurcoltatta a rendőrségen, majd erőszakkal bevitte a Schwarzer-szanaszatóriumba, nőtlen embernek adta ki, sőt egy külföldi szanaszatóriumba akarta vitetni. A Schwarzer-intézetből a felesége szabadította ki. A följelentés most a királyi főügyészségen van.

— **Ünnepelt főtisztviselők.** Az aradi Központi Szállóban szombaton este népes vacsora volt a nemrég nyugalmába vonult Fetter Géza h. üzletvezető és Kovács János főfelügyelő tiszteletére, amely alkalmával az érdemes főtisztviselőket számos pohárköszöntőben ünnepelték.

— **Aradvármegye új tb. főjegyzője.** Urbán Iván főispán Aradvármegyei tiszteletbeli főjegyzőjévé nevezte ki Bogdánffy Béla dr.-t, az aradi járás nyugalmazott szolgabíráját, aki több mint egy évtizedig becsületes ambícióval szolgált a vármegyét.

— **Lezuhant pilóta.** Göréből jelentik: Petrovics főhadnagy, katonai aviatikus ma tekintélyes magasságból lezuhant. Életveszélyes sérüléseket szenvedett.

— **Aradmegyei katona szökevények.** Senki sem állíthatja, hogy manapság valami nagy lekesedés lenne az emberekben a katonaság iránt. A „gyöngyvet” nem vonz és a sorozásokon sokkal többen vannak azok, akik amiatt káromkodnak, hogy bevették őket, mint az olyanok, akik azt fájallják, hogy nem váltak be. Évről évre nő azoknak a száma, akik inkább elhagyják az országot, semhogy katonának vonuljanak be. A vármegye hivatalos lapja ma kezdi azoknak a listáját közölni, akik megszöktek a katonáskodás elől. A szomorú statisztikából kitűnik, hogy egyedül a nagyhalmágyi járásban hetven katona köteles szökött meg. A besorozott újoncoknak több, mint a fele odább áll. Bealkonyuit már a katona romantikának is, s bizony-bizony nemsokára megint „kötéllel” kell fogni a „bundásokat.”

— **Adomány a diszpánzérnek.** Montag Sándorné ma száz koronát adományozott az aradi tüdőbeteg gondozó céljaira, melyért ezután is köszönetet mond Varjassy Lajos polgármester.

— **Az egészségtelen rendőrségi fogdák.** Köztudomásu, hogy a városháza pincehelyiségeiben lévő rendőri fogdák és rendőrlakások egészségtelenek és tüdőbajt eredményez az azokban való hosszú tartózkodás. Többen beadványt is intéztek a rendőrséghez, hogy ezen az emberéleten állapoton segítsen. Mindez ideig lehetetlen volt változtatni a helyzeten, mert a város nem tud megfelelő helyet találni a fogdák és rendőrlakások számára. Miután a napokban a rendőrségre formális följelentés érkezett, amelyben a följelentő kényszer kilakoltatást kér a hatóságtól, Green Nándor tb. főkapitány elhatározta, hogy a rendőrorvosok véleményét kéri ki ebben az ügyben. A följelentést kiadta legelőször Kabdebó György dr. hatósági orvosnak, aki már elkészítette véleményes jelentését és azt holnap terjeszti a főkapitány elé. Kétségtelen, hogy a rendőrorvosok szintén lakhatatlannak találják e helyiségeket, azonban a főkapitány nem rendeli el a bentlévők kilakoltatását, mert nincs alkalmasabb hely azok számára.

— **A ciánkális főhadnagy válik.** Bécstől jelentik: Hofrichter válogörben ma fordulat állott be, amennyiben hosszú kapacitálás után Hofrichter hajlandónak mutatkozott a neki felajánlott egyezség elfogadására.

— **Adományok.** A nők otthonára újabban a következők voltak szívesek adakozni: Vársárhelyi Dezsőné 2 zsák burgonya, Purgly Jánosné 1 zsák paszuly, 20 üveg paradicsom, özv. Domonkos Lajosné 1 kenyér-kosár, 10 tányér, 2 csésze, 1 mokka-csésze, 1 vizeskorsó, 1 tentatató, Ehrenguber Julia 1 mártáscsésze, 1 mustár-csésze, 1 leveles-tál, 1 sótartó, 18 üveg magyaradi-bor N. N.-től. Halás köszönetet mond az adományokért özv. Purgly Lajosné a p. j. n. fővédasszonya. — Egy névtelen adakozó tíz koronát küldött nekünk az izr. népkönyha számára. Rendelítési helyére juttattuk.

— **Nyomorba jutott aradi könyvelő.** A tél korai beálltával a nyomorúság kétszeres súlyllyal nehezedik a szűkölködőkre. Ezek közé tartozik az a szerencsétlen család is, amelynek feje nyomorékká lett és ennek következtében nem tud kenyeret adni éhező gyerekeinek. Sokan ismerik Aradon azt a könyvelőt, akiről e sorokat írjuk. A boldogtalan ember megvakult és így természetesen keresetkeptelenné vált. Családja a legkétségbeesettebb helyzetben van és ezért ez uton kéri a munkaképtelen könyvelő (aki valaha urí viszonyok között élt), hogy a jólékü emberek adományaikkal támogassák. Az Aradi Közlöny kiadóhivatala szívesen vállalkozik az adományok közvetítésére.

— **Havazás Aradon.** Tegnap Aradon és környékén zordra változott az idő. Tegnap délelőtt Aradon gyöngén havazott is. A környékről és az országból jeget és havat jelentenek.

— **Betörő pénzügyőrök** című tegnapi hírlimből nyomdahiba következtében kimaradt az, hogy a betörés az Aradmegye határára lévő Zám községben történt.

— **A Kossuth kut pályázata.** (Panaszos levél.) Tekintetes Szerkesztő ur! Kérem jelen közérdekű soraim közlését: A napilapokból úgy értesülök, hogy a „Kossuth-kut”-bizottság már döntött a pályázat dolgában. Bátorodom kérdezni, miért nem engedik a közönséget megtekinteni a pályaműveket? Ha pénzt gyűjt a bizottság, akkor „Hol a közönség?” kiabálják, ha meg a pályaműveket bírálják, akkor a közönséget kizárják, sőt még a díj odaítélése után sem engedik a szoborpályázatokhoz. Tisztelettel Egy kü olvasója.

— **A tolvaj multja.** Megirtuk, hogy a rendőrség letartóztatott szombaton egy tettenért zsebtolvajt, aki Kovács János békéscsabai lókereskedőnek mondotta magát, akiről azonban megállapították, hogy Csabinszki János országosan körözött rovtomultu egyénnel azonos. Tegnap megérkeztek Aradra a mezőkövesdi őrs csendőrei, akik elhozták magukkal a súlyos bűntényekkel terhelt ember előléteére vonatkozó adatokat is. Ezekből kitűnik, hogy Csabinszki katonaszökevény, aki azonban már polgári életében is lopásért két ízben volt büntetve. Ez év június hónapjában megszökött Budapestről a 11-ik tarackezredtől. De néhány hét múlva Budapesten elfogták és katonai börtönbe vetették. Innen sikerül megszöknie, de alig néhány napig volt szabad, mert csakhamar újra kézre került. Még eddig ki nem derített módon augusztusban újra szökött és szeptember 13-án fogták el Debrecenben. Két nap múlva azonban ismét üresen találták a börtönt, mert 15-én a fogház vasrácsainak elférészelése után sikerült megszöknie. E legutóbbi szökése óta foglalkozott vele a miskolci és mezőkövesdi csendőrség, amely megállapította, hogy Egerben az állomáson 4000 koronás zsebtolvajlást követett el, néhány nap múlva Füzesabonyban rablásban vett részt. Mezőkövesden egy hét múlva Csáki András nevű társával együtt ékszerlopást és pénzlopást követtek el. Október 28-án volt Putnokon, ugyancsak Csáki-val és ekkor egy osztzkodás alkalmából hasba szúrta társát, akit haldokolva szállítottak be a miskolci kórházba, ahol most is ápolják, de valószínű, hogy súlyos sérülései következtében elpusztul. Tegnap újra kihallgatta őt Green Nándor főkapitány, azonban Csabinszki a terhére rótt bűnesetek közül csak annyit akar elismerni, hogy társán súlyos testi sértést követett el. Erős csendőri fedezet mellett beszállították az aradi helyőrségi fogházba.

— **Gyilkosság Aradmegyében.** Tegnap az aradmegyei Sikula községben Csanisza János földmives agyonlőtte Kaprár Pável földesgazdát. Kaprár régen haragszik Csaniszára, akire a napokban revolverrel az utcán rá is lőtt. A rendőrök a gonosz embertől elvették a fegyvert. Kaprár azt követelte, hogy Csanisza vegyen ezért másik revolvért. Mivel Csanisza ezt nem tette meg, a haragos eiment ellenfele lakására és kaszával betört az ablakot. Közben pedig folyton azt kiáltozta, hogy kiirtja az egész családot. Csanisza szorongatott helyzetében a szobából revolverrel Kaprárra kilőtt. A golyó Kaprárt szíven találta és megölte.

— **Corvin könyvnyomdai műintézet.** Lánya Izsó értesíti igen tisztelt rendelőt, hogy könyvnyomdáját Deák Ferenc-u. 89. sz. alól Deák Ferenc u. 33-34. sz. alá helyezte át.

— **Papírfeldolgozó vállalat.** Ingusz I. és Fia Arad (vár) cs. és kir. katonai fegyház a nagybani kalap-, csomagoló-, koszu és cukorka-dobozok gyártását megkezdte. Kérjük előforduló szükségletnél árajánlatainkat kikérni.

— **Modern ékszerek, műtővös tárgyak** nász, alkalmi ajándék, dísz tárgyak, evő és ivókészletek ezüstből, világíró gyártmányú órák szolid árban beszerezhetők Igaz Sándor elsőrangú ékszerész Arad, Aldrássy-ter, Minorita-palota. Telefon 321.

— **Lopás.** Bán Ferenc zöldségáros, ki házalva adja el portékáját, tegnap betért a Pécskai-úton egy házba és ott Borár Anna nevű szakácsnővel ereszkedett szóba és míg ez a zöldséget nézegette, addig annak aranyláncát ellopta. A rendőrség letartóztatta.

— **Kotányi féle paprika, kávé, tea** felülmulthatatlan. Egyedüli elárúsító Robitsek József, József főherceg-ut. 8.

— **Utcai inzultus.** Néhány nappal ezelőtt több ismert aradi fiatal ember szóváltásból kifolyólag az utcán két kereskedősegédet szóval és tetlleg inzultált, amiből utcai botrány keletkezett. A rendőrség ma ítélkezett ebben az ügyben, az egyiket 30, a többieket 8-8 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **38-ik Rác Laci** legkedveltebb budapesti uriprimás személyes vezetése mellett ma és mindennap a Gambrius kellemes éttermeiben Neszmélyiné urnő Budapest leghíresebb női zenekara, legújabb népdalokból, a Fővárosi és Royal-orfeum legújabb kupléiból összeállított változatos műsorral nagy hangversenyt tart. Olcsó árak. Figyelmes kiszolgálás. Belépti díj nincs. Szíves pártfogást kér Novotny Lajos vendéglős. 7267

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 4-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* Tamás Pál irodakezelőnek Gizella nevű leánya. Mikoreszku Gyula asztalosnak Irén nevű leánya. Asztor István kalauznak József nevű fia. Balog Pál napszámosnak Erzsébet nevű leánya. Seltész János bádognak Margit nevű leánya. Sitricsin Pál munkásnak Pál nevű fia. Schauer Gábor dr. tb. főszolgabírónak Lajos nevű fia. *Meghalt:* Rózsa Julianna 32 éves főzőnő. Pál Ferenc 1 napos fiú. Balázs Gusztáv 46 éves kereskedő. Püspök Antal 37 éves napszámos. Tóth Józsefné 56 éves molnár neje. Bodrogi János 61 éves vízmester. Neugebauer Arthur 77 éves főpályafelügyező. Schuch Ferenc 9 éves fiú. Fischer Jakab 58 éves kereskedő. Nuszbaum Józsefné 80 éves magánzó. *Házasságot kötött:* Pálffy Jenő orvos Toksás Ilonával. Svoboda János zenész Zahradnik Mária-val. Győri Lajos lakatos Szeles Rozáliával.

— **Eletunt szakácsnő.** Navolszki Józsefné 44 éves szakácsnő a Forrai utcai 3. számú házban az éjjel nyitva hagyta a gázcapot azzal a szándékkal, hogy a kitűnő légszusz megölje. Reggel vettek csak észre az öngyilkosságot és az eszméletlen asszonyt beszállították a kórházba.

— **Házasság.** Tegnap vezette oltár elé Löwy Mihály dr. upécskai ügyvéd Vajda Jolant, Vajda József izraelita hitközségi főjegyző és neje leányát az aradi izraelita templomban. Az egyházi szertartást Vágvolgyi Lajos dr. főrabbi vezegte és gyönyörű beszéddel üdvözölte az ifjú párt. A zenefolási megteint templomban megjelentek Nemess Zsigmond dr. hitközségi elnök vezetésével a hitközség előjárósága, valamint ott voltak a hitközség kebelében működő egyesületek elnökségei és választmányai.

— **Deutsch Sándor** okl. táncitanító második tánckurzusát folyó évi november 11-én, hétfőn kezdi meg az ipartestület dísztermében, melyre beiratkozásokat már most elfogad naponta a táncintézetben, vagy Bercsényi M. utca 18. sz. a. leve lakasan. 6471

— **Uri hölgyközönség** szíves figyelmébe ajánlom angol és francia női divat termemet *Karpelesz Irén Aulich Lajos-utca 20. sz. I. emelet.* 7236

— **Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget,** hogy bevásárlási utamból megjöttem és magammal hoztam a legújabb és legszebb párizsi és bécsi őszi és téli modell újdonságokat. Uzenem régi jó hírneve garanciát nyújt a hölgyeknek, hogy olcsó áraink mellett senki sem versenyezhet velem. *Grünblatt Antonia női kalap divatterme Szabadság-ter 11.* 1756

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 516.

TARKASAGOK.

(Aki a császárhoz hasonlít.) A német bürokratizmust jellemző kis história.

Egy ur tűnt fel Stuttgart utcáin, aki hajszálra hasonlított II. Vilmosra. A derék gettemannak ugylátszik imponált ez a hasonlatosság, mert minden aprólékoságban híven utánozta is a császárt.

Az utcán természetesen minden második járókelő tiszteletteljesen köszönt neki. Egy rendőr azonban rájött a „svindlire” és a császár hasonmását a kapitányságra vitte.

A rendőrtisztviselő először barátságosan kezelte:

— Nézze, kerüljük ki a bonyodalmakat. Maga is megszabadulna több kellemetlenségtől, ha levágtatná a bajuszát!

Az előállított indignálódva felelt:

— De kérem, én olyan bajuszt hordok, amilyen nekem jól esik!

— Hát legalább az öltözködési módját változtassa meg! *Tisztelje* öfelsége magas személyét!

A polgár megint tiltakozott:

— Öltözködni is úgy öltözködöm, ahogy akarok!

Erre azonban már jött a rendőrsztviselő a sodrából. Dühösen ráripakodott a pseudo-császárra:

— Hát akkor legalább hagyja el azt a rém buta járásmódot!

(Az orvos és a beteg.) Egy aradi orvosnak hírül adták, hogy egyik páciense, aki az utóbbi időben egy specialista-hoz pártolt át, meghalt. Az orvos szórakozottan jegyezte meg:

— Helyes! Majd a legközelebbi alkalommal övakodni fog más orvoshoz menni!

(Tudományos fölvilágosítás.) Nagy Frigyes szerette kigunyolni a tudósok alaposságát. Egy ízben kérdést intézett a berlini tudományos akadémiához, hogy miért cseng tisztában egy pezsgővel megtöltött pohár, mint egy burgundi borral megtöltött?

Az akadémia írásban válaszolt:

— Az akadémia tagjai szerény fizetésük miatt nincsenek abban a helyzetben, hogy ilyen költséges kísérleteket tegyenek!

KIMÉLJE

fehértéműt egy feltétlen tiszta szappan használatával.

Sunlight Szappan

teljes biztosítékot nyújt. Állandó használatával mosásnál nagy megtakarítást jelent a háztartásban.

Darabja 16 és 30 fillér.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Vetőmagvizsgáló állomás Aradon.

— *Értekezlet a kamarában.* —

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, november 4.

Több ízben megemlékeztünk már arról a mozgalomról, amelyet az aradi Kereskedelmi és Iparkamara és az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület indított az iránt, hogy Aradon vetőmagvizsgáló állomás létesüljön. A kereskedelemügyi és földmívelésügyi miniszterek elé terjesztett memorandumukban alaposan kifejtették egy ilyen állomásnak Arad város és egész vidékének gabona kereskedelmére és mezőgazdaságára gyakorolandó áldásos hatását. Az együttes mozgalom sikerre vezetett és Arad városa igen rövid időn belül egy rendkívül hasznos intézménnyel lesz gazdagabb. Ugyanis a budapesti vetőmagvizsgáló állomásnak az igazgatója, Degen Árpád dr. egyetemi magántanár arról értesítette a kamarát, hogy a földművelésügyi miniszter felhívta őt arra, hogy az Aradon felállítandó vetőmagvizsgáló állomás kirendeltség ügyében az érdekeltekkel lépjen közvetlenül tárgyalásra. Ennek a felhívásnak volt az eredménye az értekezlet, amelyet a kamara ma délutánra összehívott és amely részletesen megállapította azokat a módokat, amelyek szerint Aradon egy vetőmagvizsgálásra és csiráztatási kísérletek végzésére szolgáló intézményt kellene felállítani.

Az értekezletet Ottenberg Tivadar kamarai elnök nyitotta meg, beszédében üdvözölte Degen Árpád dr. igazgatót, majd vázolta a mozgalom megindításának a történetét, kifejtette egy vetőmagvizsgáló állomásnak a mezőgazdaságra és kereskedelemre való nagy fontosságát és hivatkozott arra a nehéz helyzetre, amelyben az aradi érdekség van, amely annak dacára, hogy a város egész Délmagyarország mezőgazdasági termény- és vetőmagkereskedelmének központja, mégis nélkülözni kénytelen ezt az intézményt és a távoli budapesti, kolozsvári, sőt kassai állomásokon kénytelen a szükséges vizsgálatokat elvégeztetni. Majd felkérte Degen Árpád dr. igazgatót javaslatának a megtételére. Degen Árpád dr. hosszabb, rendkívül érdekes, alapos előadásban fejtette ki a vetőmagvizsgáló állomások fontosságát mind a mezőgazdaságra, mind a kereskedelemre nézve. Azt a mozgalmat, amely egy ilyen intézménnyel Aradon való felállítása iránt indult meg, a maga részéről a legnagyobb rokonszenvvel kíséri és minden tőle telhetőt meg tesz annak sikere érdekében. A földmívelésügyi miniszter három kérdésnek az érdekséggel való megbeszélését bizta rá: egyrészt megnyugvást szerezni arról, hogy az aradi és vidéki forgalom nagysága biztosítani fogja egy ilyen intézménynek a működését, másrészt megállapodást létrehozni az állomás elhelyezése tekintetében, végül megbeszélni a hozzájárulás költségeinek a fedezését.

NEUMANN M.

uri szabó

sz. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

5111

Elősmert legjobb minőségű áruk.
Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

Az értekezlet beható eszmecsere után, amelyben az összes jelen voltak résztvettek, annak a kívánságának adott kifejezést, hogy Aradon egy vetőmagvizsgáló állomásra volna szükség, de ha ennek a felállítása nagy nehézségekbe ütköznék, kezdetben megfelelő volna egy állomási kirendeltség is, kapcsolatban azonban egy repácsirázatóval, amely azután idővel teljes berendezésű állomássá bővíttetné ki. A kirendeltség helyétől az értekezlet annak a helyiségnek egy részét találta legalkalmasabbnak, amelyben a rövid időn belül felállítandó aradi törvényhatósági vegyvizsgáló állomás kerül, nevezetesen a Kazinczy utcai fiúiskola volt tanfelügyelőségi helyiségeit. Ennek átengedése és az állomási kirendeltség felállítási költségeinek, amely mindössze néhány száz koronát tesz ki, részbeni fedezése végett a kamara és a Gazdasági Egyesület a város törvényhatósági bizottságához átiratot fognak intézni. Ugyanígy fel fogják kérni támogatásra a vármegyét is. A kirendeltség fenntartási költségeit, amelyek szintén nem nagyok, oly módon látta az értekezlet legcélszerűbben fedezhetőnek, hogy a kirendeltséget vizsgálat vagy csiráztatás végett igénybevevő kereskedők és gazdák a rendes, országosan megállapított díjon felül még némi, minimális pótdíjat fognak fizetni. Ami ebből nem telik ki, azt a földművelésügyi kormány fedezné. Végül az értekezlet kifejezte azt a kívánságát, hogy a kirendeltség még folyó évben, lehetőleg december hó 1-én kezdje meg működését. Degen dr. igazgató megígérte, hogy előterjesztéseit az értekezlet megállapításai alapján fogja megtenni és annak a reményének adott kifejezést, hogy az sikerre is fog vezetni.

Vásárhelyi József, a Gazdasági Egyesület elnöke, aki időközben az elnöklést átvette és a tárgyalásokat vezette, összefoglalta a tanácskozás eredményét, megköszönte Degen dr. igazgató fáradozását és kérte továbbra is az ügy iránti jóindulatát és az értekezletet bezárta.

Az értekezleten jelen volt: Degen Árpád dr. egyetemi m. tanár, a budapesti vetőmagvizsgáló állomás igazgatója, továbbá a kamara részéről: Ottenberg Tivadar elnök, Steiner Ferenc, Funkelstein József, Elías Simon kamarai tagok és Mátyás Jenő főszabó; a Gazdasági Egyesület részéről: Vásárhelyi József elnök, Purgly László al-elnök és Ipolyi Kellér Iván ügyvezető-titkár; a város részéről Lőcs Rezső gazd. tanácsnok; a megye részéről: Jakabffy Gyula várm. aljegyző; továbbá Meiszner Ernő gazd. felügyelő, ifj. Rösler Károly kir. adjunktus és Rajz Jenő közrak-tári igazgató.

Kimutatás

Az Aradi polgári takarékpénztár
részvénytársaság

zálogleveleiről

(az 1876. évi XXXVI. t.-c. 29. §-a értelmében.)

Az 1912. évi október hó 31-iki állomány szerint
kitesz:

1. Az intézet forgalomban levő zálogleveleinek összege . . . K. 6,011.200.—
2. A záloglevelek biztosítására szolgáló kölcsönök összege K. 6,342.268.79
3. Az ingatlanok értéke, melyek alapján a kölcsönök engedélyeztettek . . . K. 17,584.849.60
4. A záloglevelek külön biztosítására szolgál ezen felül a takarékpénztár tulajdonát képező külön záloglevel-biztosítási alap, mely a következő értékekben van elhelyezve
500,000.— K. n. é. magy. kor.
járadék á 84.— . . . K. 420,000.—

Kelt Aradon, 1912. évi november 4.

7327 Az igazgatóság.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távíráti tudósítás.

Budapest, november 4

Készáru.

Kínálat, vételkedv gyenge, 10 ezer mm. változatlan.

Határidő.

	Déli sárlat	3 órai sárlat
Búza 1913. áprilisi	11.78—11.79	11.79—11.80
Rozs 1913. áprilisi	10.43	10.44 10.42—10.43
Tengeri 1913. májusi	7.96—7.97	7.97—7.98
Zab 1913. áprilisi	11.05—11.06	11.00—11.01

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (nov. 4.)

Magyar hitel	—	—	—	—	781.50
Osztrák hitel	—	—	—	—	610.50
4% koronajáradék	—	—	—	—	84.30
Osztr.-magy.-államvasuti	—	—	—	—	668.50
Jelzálogbank	—	—	—	—	412.—
Lezámitolóbank	—	—	—	—	504.50
Hazai Bank	—	—	—	—	282.—
Magyar Bank	—	—	—	—	528.—
Keresk. Bank	—	—	—	—	3710.—
Rimamuráni	—	—	—	—	700.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	713.—
Közuti Vasut	—	—	—	—	642.50
Városi Villamos	—	—	—	—	365.—

Bécsi értéktőzsde (nov. 4.)

Osztrák hitel	—	—	—	—	602.—
Magyar hitel	—	—	—	—	784.—
Osztrák-magyar államv.	—	—	—	—	672.—
Déli vasut	—	—	—	—	103.—

A Temesvári Lloyd-társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1912. nov. 4. Búza 75 kilogrammos 20.10—20.20, 76 kilogrammos 20.30—20.40, 77 kilogrammos 20.40—20.50, 78 kilogrammos 20.60—20.60. Rozs (prima) 18.35—18.40, (közép) 17.85—18.95. Arpa (fehér) 19.60—20.10, (takarmány) 18.40—18.50, Zab (prima) 21.10—21.20, (közép) 19.30—19.40. Tengeri (magyar) 20.50—20.60, (román) 20.50—20.60. Burgonya 100 kgr. (fehér) 5.80—5.90, (rózsza) 6.50—6.60.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1912. november hó 4-én:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

Limonádé ezredes.

Operette 3 felvonásban. Lipschitz és Horss vígjátékából írta: Harányi Zsolt. Zenéjét szerette Vince Zsigmond. Karmagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZERMELEK:

Szentmarjai Győző A.	Csók	Dr. Beregi
Lenke Dióssy	Nagymáté	Huszár
Mariette Nógrády M.	Aposzagi	Polgár
Terézia Fákerty M.	Szakáll	Várnai
Olga Hampel I.	Miska	Hajdútska
Gravenstedt Balázs B.	Kati	Sz. Rontay
Kemény Deli L.	Szekerkané	Benkőné

Kezdeté este 7/8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Gránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadi

Ma kedden, 1912. november 4-én:

1. Cettinjától — Richaig. Természet után. Képek a Montenegrói harcterről.
2. A talált gyermek. Megható amerikai dráma.
3. A papát kinevetik. Hu-

moros. — 3. A halálhid. Megkapó dráma 2 felvonásban. — 4. Agoston a pokolban. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 1/6 órától folytatódva 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., — Gyermekek a IV. hely kivételével a felét fizetik. Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Bárá Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden, 1912. november 4-én:

1. Éjjeli kalandorok. Humoros.
2. Kikerics ur gyermeke. Vigjáték.
3. Leánykereskedelem Oroszországban. Egy színész színdarabjai. Dráma 3 felvonásban.

Előadások délután 1/6 órától kezdve esti fél 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni. — Minden előadásban katonazenekar játszik. Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

Tud az ön gyermeke már járni?

Próbált Ön már kis gyermekének, aki még mindig nem tud szaladni, Scott-féle Emulsiót adni? A Scott-féle Emulsió a gyermek húsát meg fog erősíteni és különösen csontjait fogja a hiányzó erőt megnyerni, úgy, hogy hamarosan talpra fog állni és rövid idő múlva szaladni fog. A Scott-féle Emulsió azért van oly nagy sikere, mert esetenként, nem rendkívül gazdag tápláló anyagokban és tartalmazza különösen a csontképződésnél nélkülözhetetlen ásványi sókat. A csukamájolajat nem lehet jobb alakban adagolni, mint a

SCOTT-féle
EMULSIÓ

formájában, amely könnyen emészthető és oly kellemes ízű, hogy a legkisebbek is előszeretettel szedik és jól elbírik. 6013

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerben kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld, Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII., akkor egy győgytár útján próbadarabot küldünk.

Értesítés.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy feleségem volt özv. Boda Béláné kitélben vásárlásáért, vagy esetleges adósságáért a fizetési kötelezettséget el nem vállalom.

Mallász Antal,

7324

Dezső utca 4. sz.

Felhívás!

Ertesitem a nagyközönséget, hogy Weisz Félix, Hungári könyvnyomdáját átvettem. Felhívom ennek folytán nevezett esetleges bitelezőit, hogy netáni követeléseiket nálam 8 napon belül bejelenteni sziveskedjenek, mert tovább szavatosságot nem vállalom. 7316

Karakay György,

nyomdatulajdonos.

Arad, Lázár Vilmos-utca (Földes-ház.)

Nyíltér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen jó férjem

Neugebauer Arthur

nyug. mäv. pályafelvigyázó

temetésén résztvettek s koszorúkkal mély fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, úgy-szintén kik vigasztalásukkal nehéz óráim-ban segítségemre voltak és az első aradi nyugdíjas jótékonycélu asztaltársaságnak, hogy oly szép számban a temetésen meg-jelenni szívesek voltak; valamint a Varga Imre temetés rendezőnek a kegyeletteljes temetés rendezéséért és hálás figyelmes-ségéért ez uton mondok hálás köszönetet.

Arad, 1912. november 4-én.

özv. Neugebauer Arthurné
szül. Jászberenyi Cseh Ilona.

7822

1912. november 9-én
tartja egyetlen

hangversenyét
a Fehér Keresztben

**MISS
HELEN WARE**

7097

a világ leghirnevesebb
hegedű művésznője.

Jegyek előre válthatók Szabó Al-
bert üvegkereskedésében és a
Függetlenség kiadó hivatalában.

Cipő különlegességek

Iványi Menyhért

Aradon, Forray-utca

Eredeti amer. férfi vagy női
fekete vagy barna... 13 K.
Antilop divat magas cipő... 14 K.
Eredeti angol kalapok nagy
választék Gyukits kalap... 10 K.
Női vagy férfi sevró cipő... 9 K.

3451

Id. Schuch Ferenc és neje szül. Fritz
Ilona mint szülők a maguk, úgy leányuk
Ilonka és a többi számos rokon nevében
is fájdalomtól megtört szívvel tudatják,
szeretett jó gyermekük, egyetlen reményük

FERIKÉNEK,

folyó hó 3-án, délután 1/2 órakor, életé-
nek 9-ik évében a Mind-ható rendelke-
zése folytán történt elszenderülését.

Drága jó gyermekünket folyó évi
november hó 5-én délután 3 órakor fog-
juk a halottasházból (Széchenyi-utca 1. sz.)
a róm. kath. anyaszentegyház szertartása
szerint a felső-temetőben levő családi sir-
kertben az anyaföldnek átadni.

Kis halottunk lelki üdvéért november
hó 8-án délelőtt 10 órakor fog a helybeli
főt. Minorita-atyák plébánia templomában
gyászistentisztelet tartatni.

Isten veled Örökké siratunk!

Arad, 1912. évi november hó 3-án.

Fritz József és neje szül. Millig Teréz, mint
nagy szülők. Fritz János, Fritz István, mint nagy-
bátyjai. Ifj. Fritz János és neje szül. Fritz Jus-
tina keresztszülők. 7829

Varga Imre első temetésrendező intézet Arad,
Andrássy-tér 13. Telefon: nappal 37. Éjjeli szol-
gálat telefon 738 szám.

Női kalapok, kalapdiszek, tollak, selymek, bársonyok kiárúsítása

Arad, Andrássy-tér 20. szám alatt

(Fiscner Eliz-palotában, benn az ud-
varban) a Schweiger és Békési cég
csődtömegeiből. Legnagyobb választék
a legújabb bécsi divat szerinti mint-
egy 300 db őszi, téli, nyári kalapokban.

Az üzlet reggeltől estig nyitva mindennap.

Az áruk egy harmadában adatnak
el. Kiárúsító: Békési Mariska, a cég
egyik volt tagja. 7800

DR. BEDŐ ÁRPÁD ügyvéd, csődtömeggondnok.

Podlup János mint férj a maga, va-
lamint számos rokon, ismerős és barátai
nevében is mélyen megtört szívvel szomo-
ruan jelenti a felejthetetlen jó hitves, illetve
testvér, sógornő és rokonnak

Podlup Jánosné

szül. Till Julianna

f. évi november hó 3-án este 9 órakor,
életének 58-ik s boldog házasságuk 22-ik
évében, hosszas szenvedés után a Minden-
ható rendelkezéséhez képest történt gyá-
szos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi marad-
ványai f. hó 5-én délután 3 órakor fog-
nak a Kasza-utca 1. sz. saját házból a
róm. kath. egyház szertartásai szerint a
helybeli alsó temetőben örök nyugalomra
helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az
elhunytak lelki üdvéért f. hó 8-án dél-
előtt 8 órakor fog a helybeli főtiszt. Mino-
rita atyák szentegyházában az egek Urá-
nak bemutatatni. 7321

Áldás és béke poraira.

Arad, 1912. november hó 3-án.

Varga Imre első temetésrendező intézete
Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37.
Éjjeli szolgálat: 738.

Sárcipő (Galoschni)

nyelir és anélkül

Férfi 6 kor. Női 5 kor.

Szabott árak.

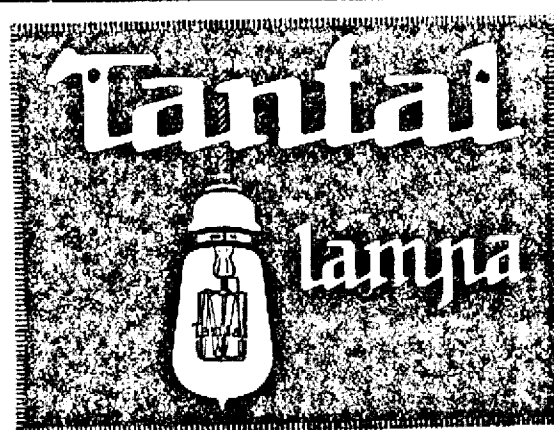
Óriási választék hócipőkben

Iutányi J., Arad,

Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Nem ok nélkül

részesíti előnyben a legtöbb háziasszony
a kassai gyárban készült „Valódi”:
Franck: kávépótlékot. Ezt az előnyeit:
a fűszeres íz, a szép szín és nagy ki-
adóság a használatban, eredményezik.

Legtartósabb huzott drótszálas lámpa.

Magyar

SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Budapest, VI., Teréz-körút 36.

Korányinál

a Szabadságtéren

Mesés öltönyök már 10 K.-tól

Angol felöltők 16 K.-tól

Nagy választék téli és
szőrme kabátokban

Óriási választék cipők-
ben és kalapokban.

Egy 2 középiskolát végzett 14 éves

ügyes fiu

nyomdász-tanulónak

felvétetik.

URÁNIA

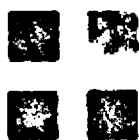
1912. november 5 én, kedden

LEÁNYKERESKEDELEM.

Oroszországi leányvásár.

Egy színésznő szenvedései.

Szenzációs dráma 3 felvonásban.

Szerdától:

A halálgyűrű.

7143

Amerikai és angol formájú
gyermek, leány és fiú **cipők**,
vizhatlan

Vadász cipők

őszl és téli, női és férfi cipők
a legjobb minőségben és leg-
újabb formában.

Vatamint a világhírű

SALOMON ANDER CIPŐK.

Egységárban

1900

K 16-50 és K 20-50 árban

Kisárlólag

WEINBERGER JÁNOS-NAL

ARAD ÉS TEMESVÁR.

Divatjukat multa visszamaradt áruk félárban.

Ezen rovatban minden szó egy-
eser belvitatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg ellen — avagy levélszévegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közlendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jelzés leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban előhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetést a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkeszti. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettek semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címeztek el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

X-néb.

Almomba a menyét láttam
Felvittek szárnyon angyalok.
Mint rajzolják a Szentháromságot
A valóságban láttam ott.

Én össze téve két kezem imádkozám
Egy édes hangim így szólott hozzám
Te vagy, ki mindig kerestél
Én értem annyit szenvedtél.

Légy jó Én melletted leszek
Nem hagyjak el soha!
Legyen hozzád a világ
Még olyan mostoha.

7323

Ridikülés hölgy!

Jelesze levélben, hogy melyik postán óhajtok tőlem sorokat kapni? Posterestant és mily néven! Ezen levelet küldje be a kiadóba „Ridikülés” címen, a levél továbbításáról gondoskodtam Imádója. 7320

Intelligens

fess leány megismerkedne jobbmódu özvegy uriemberrel. Leveleket „Komoly 80” jelígre a kiadóba kér. 7340

Gavallér

50 év körüli uriember állandó ismeretségeért esedezik, feltűnő megjelenésű barna, molett urinó, ki öt havonként 2—300 koronával támogatná. Jelige: „Nehéz elhatározás” Arad főposta restante. 7339

Gumi cikkek

isminomabb minőségben Vojtek és Weissnál. 1-5251

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu

fűszerüzlet korcsmával, trafikál, házsal együtt eladó, Illés-utca 183. szám. 7299

Egy jó meneteltő

szatócs üzlet azonnal eladó. Bövebbet Ferenc-tér, Karolina-utca 1. szám, az új polgári iskola mellett. 7325

ALKALMAZÁST NYER.

Megbízható

kölcsönkövetítő elsőrendű (sajátjából hitelező) céghez azonnaira kerestetik. Ajánlatok H. F. 27 Postamt Schöneberg Berlin intézendők. 6815

Egy fűszerkereskedő segéd, aki bizonyítványokkal rendelkezik, azonnal felvétetik Färber Lajos cégnél. 7337

Egy 2 középiskolát

végzett, 14 évet betöltött ügyes fiu nyomdász-tanulónak felvétetik.

Keresünk

jó forgalmu korcsma-üzletünk részére a vasuti állomással szemben egy megbízható és e szakmában járatos vendéglőst Bövebbet Spitz Testvéreknél Zám. 7202

KIADÓ LAKÁS.

Egy különbejárata

csinosan butorozott utcai szoba kiadó. Eötvös-utca 1. sz. I. em. 7263

Petőfi-utca 10. szám

III. em. alatt kiadó két szép világos és modern szoba azonnal. Ugyanott egy szép utcai szoba konyhával. Bövebbet ugyanott. 6400

Egy két szobás

lakás azonnal kiadó Weitzer utca 13. sz. 7309

Két egymásba nyíló

butorozott szoba villanyvilágítással és fürdőszoba használattal az autó-, waggon-gyár és a huszárkaszárnya közelében, azonnal kiadó. Cím: a kiadóhivatalban. 7314

Két szobás

lakások összes mellékhelyiségekkel azonnal kiadók Tökölly Imre-utca 18. alatt. 7319

Központi melegvízfűtésre,

állandó melegvíz ellátásra és minden kényelemmel berendezett három szobás lakás Orczy-utca 8. alatt azonnal kiadó Telefon 292. szám. 7331

3 vagy 4 utcai szoba

összes mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, Luther u. 1. sz. 7338

Kopott parket

tűkörtényes lesz, ha azt Vojtek és Weiss parket-pastájával dörzsöli fel. 1-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Uri közönség figyelmébe.

Dáskál Magdolna okleveles szülész, vizsgázott masszázsoló ajánlkozik kizárólag uri házakhoz. Tökölly Imre-u. 5. ajtó 8. (volt Hársz-utca). 7313

KÜLÖNFÉLE.

Krabax Gyula

arcképnagyítási ügynök jelentkezik Butthyányi utca 27. szám alatt 8 napon belül. 7336

Szép fogakat

szépségre kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weiss Dentolín fegyveréje. 1-5251

Fényképészeti gépek

és felszerelések, bármilyen gyártmány, javítását és átalakítását szakszerűen, legutányosabb árban, felelősséggel elvállalunk Ascher Ferenc és Társa műszerészeti üzlet Arad, Deák Ferenc-u. 30. 4121

A legdrágább

fa díszműlárak festésre és égetésre, olcsó égető apparátusok és minden egyéb kellékek, remek legújabb svajeci festőminták (kölcsönzésre is). Szíves megtekintés vételkötelezettség nélkül. Kérem kirakataim megtekintését! Kausz Paulin színház épület. Telefon 511. sz. 4541

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádógos munkákat legutányosabban készít ugy helyben, mint vidéken. 8951

I koronaért

bárki is olyan színűre festi haját a mily színűre akarja. A Margit hajfestő ha tisztán használják feketére fest, ha egy rész vízzel keverik barnára, ha két rész vízzel világos barnára, ha három négy rész vízzel keverik szőkésre fest. A színe állandó felismerhetetlen lemoshatatlan. Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza Aradon. 1224

Fűtési idény közeledtével

a Herkules fűrészfűtő vállalat irodája, Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagy közönségnek I. rendű aprított tűzfát 100 kilónként 2 kor. 70 fillérért hazaszállítva, ugy szintén egész, esetleg fel waggon rakomány cser-, bük- és gyertyánfát kártya len kívül legolcsóbb árban befűtve fűrészelve és hasítva. Motoros fűrészgépeink is házhoz rendelhetők. Felvilágosítást készséggel nyújtunk telefonon is 658. sz. 5451

VÉTEL ÉS ELADÁS.

A nagyérd. mű.

vidéki és helybeli közönségnek ajánljuk az Aradi Cipészek Termelő szövetkezetének saját készítményű férfi, női és gyermekcipőit, amely olcsó áron beszerezhető. Ugy szintén mértékutáni rendelések elfogadtnak. Elismeri legjobb anyag: alakját nem veszti. Szabadság-tér 14., a „Piros csizmához.” 6591

Házulajdonosoknak

nélkülözhetetlen lakói nyilvántartására egy házbérfőkönyv és lakbérkönyvecske, melyek Pichler Sándor könyv és papirkereskedésében kaphatók. Szabadság-tér 1. Telefon 308. 5311

Perzsa kabát

sürgősen eladó. — Megtekinthető Joanovits Antal szücs mesternél. 7385

Eladó

villany szelelő, motor, kávéház és vendéglőnek, féderes és homokhordó kocsi, zsirtartályok, káposztahordók, vasúti, sparthert, csiszoló és kártoló gép, mézárós mérleg, vasbutorok, pénzzsákrények, sodrony betétek, gyermekágyak, tanonc vaságyak, diák ágyak, diványok és matraccok, rézágyak, mozdók éjjeli szekrények, konyha edények, mozdók kiegészítők stb. kiárusíthatnak. Garai vasbutor üzletében Karolina-utca sarkán. 6199

Kőrösön

„Központi” vendéglősnél két darab öszvér kocsiszerszámmal eladó. 7271

Valódi Kölni vizek

ruha, haj, fog, és parketta befék, ugy szintén francia gumi különlegesek kaphatók jól és olcsón Róna Jenő cégnél, Andrássy tér 18. sz. Telefon 233. sz. 3291

Sorvetőgépek,

szóróvetők, kocsik, járgány- és egyéb gazdasági felszerelési tárgyak jutányosan eladók Aradon Buzsáki gazdaság. 7282

Egy finom új utazó-bunda

amely vadászatra vagy hosszú kocsitúrára igen alkalmas, jutányosan áron eladó. Bövebbet Weitzer János-utca 17 (férfiszabó-üzletben). 7306

India fogecseppek

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza és vegyészeti laboratóriuma Aradon. 1224

Porosz kocka

D16

Házi és ipari célra

I. rendű szárak

Köszén
Koksz
Bükk-faszén
Aprított tűzifa

6487

pontos súlyban házhoz szállítva ajánl

ALTMANN EDE

szénraktár

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarok.

Telefon 46.

Hölgyek figyelmébe

ajánlom **üzlettem felosztását. Hatóságilag engedélyezett végkiárusítást rendezek. Üzletemben levő összes modell kalapjaimat, Strucz, Pröiösz és Fantazi tollakat, szárnyakat, virágokat, szalagokat, Taft, ponzse, bársony Mallin gáz, fátolokat minden elfogadható árban kiárusítom méterenkint és darabonként.**

Kiváló tisztelettel MAJOR JULIA, Minorita-palota. Weitzer János-utca részében. 7230

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

INGATLAN.

Vennék

belvárosi magánházat. Részletes ajánlatokat Kádár főposta kérek. 7296

Eladó

a Flórián-utcai 9. számú ház. Bővebbet a szomszédos új házban. 7333

Déli gyümölcs és zöldség árucikkek

november hó 1-én 7328

megnyílt

a Marosparti Áruház mellett

Asztalos Sándor-utca 5. sz.

és naponta friss házi kenyér kapható. Tisztelt vevőközönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Dupák Jánosné.

Krón Lénárd

építész és építőmester

tervező és vállalati irodája 7249

Arad, Salacz-u. 6.

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karátos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fali órákban.

Aki olcsón és szolid árut akar venni, úgy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS

mű-órák és ékszerész

ARAD, Forray-utca,

(gróf Hunyadi-palota) vásárol. Óra és ékszer-javítások 2 évi jótállás mellett.

Tört aranyat- és drága-köveket a legmagasabb árban megveszem, vagy becserélem új ékszerekre. 5707

Zálogház

ből vétetnek arany-, ezüst- és ékszertárgyak

Farkas Streicher J.

Arad, Tököly-tér 1. sz. 2331

5925—1912. tkvi szám.

Hirdetés.

"Alsódombró község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 25.9. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárást a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottatik.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás nevezett Alsódombró községben 1912. évi december hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor fog kezdődni.

Ennélfogva felhívom:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezetek ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a hitelesítési határnapon kezdődő eljárás folyamán a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírással az 1886. XXIX. t.-c. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5, 6, 7. §§-ai és 9 §-a értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedés kedvezményétől is elesnek; és végre

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az új bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törölését kérelmezzék, illetve hogy törölési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Máriaradna, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1912. november hó 1-én.

Popovits Péter, s. k. kir. járásbíró.

7310

Butor végkiárusítás!

Már csak három finom háló és két ebédlő szobaberendezésem van, a melyeket felette olcsó áron végkiárusítok. Kérem a n. é. közönséget, hogy vevőszándékaikkal engemet felkeresni sziveskedjen. Tisztelettel: 7334

Varga József

Arad, Kápolna-utca 6/b.

2366/6—1910. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíró fenti számú végzése által Aufrecht és Goldschmidt budapesti cég végrehajtó javára 192 kor. 60 fill., 908 kor. 45 fill. és 565 kor. 45 fill. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felfoglalt és 1510 koronára becsült butorok és egyéb-ekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés az aradi Polgári takarékpénztár 530 korona és 700 korona követelése és járul. erejéig is elrendeltetik.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon Andrassy-tér 7. sz. alatt leendő eszközzésére 1912. évi november hó 5-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-vel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1912. évi október hó 13. napján.

Györffy Arnold

7332

bíróági végrehajtó.

Szalkai Arminné

himző- és fehérnemű üzlete

Arad, Weitzer János-u. 3.

Női-, férfi- és gyermek kelen-tyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 5288

Színes és fehér himzősek, ugyancsak fehérnemű varrások olcsó árban készülnek.

Himzett mellekraváson zsebkendők nagy választékban 1-60 fillérért kaphatók.

Himző és fehérnemű-varró lányok fizetés-sel felvétetnek.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári rak-tára.

Gyermekkocsik

legutányosabb árakban kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű és játéka-ru üzletében 1871

ARAD, Szabadság-tér 21.

2046/1—1912. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíró fenti számú végzése által országos magyar vasutas takarékpénztár r. t. végrehajtó javára 360 korona tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1500 koronára becsült 50.000 égetett téglából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, a libás dűlőben levő téglá telepen leendő eszköz-zésére 1912. évi november hó 7-ik napjának délután 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándé-kozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett in-góságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított föltételek sze-rint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1912. évi október hó 21. napján.

Najmányi Béla,

7330

bír. végrehajtó.

Értesitem az igen tisztelt helybeli és vidéki
7242 hölgy közönséget, hogy
angol és francia női divattermem
Deák Ferenc-u. 4. sz. alá helyeztem át.

További szíves pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel

Szigetiné Bickel Ilonka.

Diamant Ferencz

villamos világítás, tele-
fon-csengő berendező,
csillár- és izzótestek
raktára 3161

Deák Ferenc-u. 7.
Telefon 595. szám.

~~~~~
15.000 pár
jó bőrből készült, tartós talppal
ellátott férfi és női

fűzős cipő elköltözés miatt
rövid időn belül

ELADATIK.

Párja minden nagyság-
ban csak 5 korona.

Szétküldés utánvét mellett Arnold
Weiss által Wien VII. Halbgasse 9. 7255

KÁVÉ TEA RUM

nyersen vagy frissen pörköelve.

legfinomabb fajokból keverve.

eredeti és saját töltésű üvegekben
csak az

ATLANTIKA

KÁVÉ ÉS TEABEHÓZATALNÁL.

Arad, Andrassy-tér 20. sz. a. kapható.

Telefon 609. szám.

Taxameteros
Bér-autók
Telefonszám
818

3881
Szoigálat: reggel 8 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-tér 8. sz.

Legolcsóbb és legjobb cipő be-
szerzési forrás Aradon, Boros
Béni-tér 9. szám.

A n. é. közönség szíves figyel-
mébe ajánlom saját készítményű
kész

férfi-, női- és gyermek-cipő
raktáramat, hol állandóan dus vá-
lasztékot tartok mindennemű leg-
divatosabb és legtartósabb cipők-
ből legolcsóbb árakban. Megrende-
lések gyorsan és pontosan elké-
szíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel
Czernóczy Imre,
uri- és női cipész.

RADÓ GYULA

NOI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN
===== ARAD. =====

ŐSZI ÉS TÉLI ÚJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Plüsch kabátok,
Broccát felöltők,
Szinházi kabátok,
Angol bundák,

Szőrme felöltők,
Leánykabátok,
Gyermekefelöltők,
Angol kosztümök,
Divat bluzok,
Pongyolák, Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok.
Szabott árak!

Telefon 238.

Pathefonok

és Pathe-lemék, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielné

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben. 4118

Félarú vasutijegy

váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítása, illetve érvényesítése az 1913. évre.

Az állami alkalmazottak és törvényhatósági tisztviselők, továbbá a községi és körjegyzők, a rendezett tanácsú városok tisztviselői, a nem állami tanszemélyzet, valamint az állami és törvényhatósági nyugdíjasok részére kiállított azok a félarú vasutijegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok, melyeknek érvénytartama csak az 1914. év végéig jár le, a jövő 1913. évre leendő érvényesítés végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, Andrássy-ut 78-75. sz.) már beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-ig okvetlenül beküldendők.

Azok az igazolványok, melyeknek érvénytartama 1912. évi december hó végéig megszűnik, birtokosaik által a lejáratig megtartandók, helyettük azonban az 1913. évre, személyenként egy-egy fénykép beküldésével ugyancsak legkésőbb folyó évi december hó végéig új igazolványok kiállítása kérelmezendő.

Azoknak, akiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk nem volt, de ilyet a jövő 1913. évre szerezni kívánnak, az igazolvány kiállításáról szintén a fent jelzett határidőn belül kell kérelmezniük.

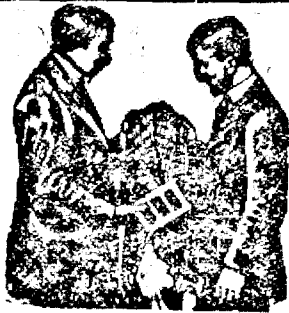
Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéséért és az újak kiállításáért járó 2 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegeken rovandó le. A postabélyegeket a betérjesztendő kérvényre, vagy névjegyzékre felragasztandók. Készpénz, vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében el nem fogadtatik. A kérvények és hivatalok részéről betérjesztendő névjegyzékek az előírt záradékkal és a hivatali pecséttel látandók el. Az érdekeltektől hivatalok részéről úgy az érvényesítendő igazolványokról, mint a kiállítandó új igazolványokhoz szükséges fényképekről külön-külön jegyzék készítendő.

Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy

kérvényeiken a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek, hogy semmi-féle díjazott tisztséget, vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek.

A m. kir. államvasutak igazgatósága

Dr. Kiss.

Brünniszövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kaphatók

ETZLER és DOSTAL cégnél

BRÜNN. Schwedeng 41. 6981

A tanított szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szolgáltatója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta válogaték megtekintésére bérmentve küldetük. 72

25258—1912.

Hirdetmény.

Arad városi kertészeti szabályrendelete a belügyminiszter által jóváhagyatván, annak intézkedései 1913. évi január hó 1-én életbe lépnek.

Ezen szabályrendelet értelmében a városi kertészet a gáji temető kivételével az összes városi temetők sírbeültetését, gondozását és locsolását elvállalni köteles. Az erre vonatkozó megrendelések elfogadásával a városi kertészet és Máté Ferenc, a felelős temető gondozására kirendelt segéd-kertész van hivatalba.

A megrendelés levelező lap útján is történhetik.

1913. évi érvénnyel, illetve a visszavonásig, a sírbeültetés díjait a következőkben állapítjuk meg:

Sírhely elsőrendű beültetése 8 korona.

Sírhely másodrendű beültetése 6 korona.

Sírkert elsőrendű beültetése 30 korona.

Sírkert másodrendű beültetése 20 korona.

1 sírhely 1 évi gondozása és locsolása 4 korona.

1 sírkert évi gondozása és locsolása 14 korona.

Sírhely alatt 2-3 m² felületű sírhant, sírkert alatt 20-24 m² területű bármily számú sírhanttal bíró kert értendő.

Többszörös sírhelyért vagy 24 m²-nél nagyobb sírkertért aránylagosan magasabb díjak számíthatnak.

A gondozás és locsolás díjai 1 naptári évre értendők és azokban a rózsáknak betakarása és a növények fagyelleni megvédésével járó munka is beleértetik.

Arad, 1912. október 19.

A városi tanács.

Alkalmi vétel

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Óra és ékszerész

Weltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcserélhetnek.

Telefon 488.

Telefon 488.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

Nem titok többé,

hogy minden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja.

Eltüntet mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

420

Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya bőlgypor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD

A legkitünőbb hatású nyálkaoldó

köhögés és rekedtség elleni szer a

Tussinál cukorka, ára egy nagy do-

boznak 60 fillér és a **Tussinál thea**

á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél

fogva bárki **legszívesebben veszi be.**

gyógyszertárában **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.**

mi.
tűn

Villany
berend.
sek, vill.
cellárok.

Dynamó.
gépek, vill-
lanymotorok
elcsón
kaphatók

Kalmár Józsefnél

Arad, Salacz-utca 2. sz. 4111

5230—1912. pm. szám.

Hirdetmény.

Nesnera Aladár th. bizottsági tag elhalálozásával a II. kerületben megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági helyek választás útján leendő betöltését Arad sz. kir. város th. bizottsága 25619/784 1912. sz. a. kelt határozatával elrendelte.

A megválasztandó bizottsági tagok megbízatása 1918. év december hó 31-ig terjed.

A választás napja 1912. évi november hó 17-e. A választás d. e. 9 órától d. u. 4 óráig fog megtartatni. A szavazás titkos, szavazólapok útján történik.

A választás helye a Kazinczy-utcai fiúiskola.

A választás elnöke Relcher Károly; helyettese Kosztka Emil, jegyzője Zubor Andor.

A II. kerületbe a következő utcák tartoznak:

Aulich Lajos, Akác-utca, Alsó-Marospart, Angyal, Aranykéz, Árok-utca, Attila-tér, Bem, Bercsényi, Botond, Csalán, Csa orna, Darányi János, Deák Ferenc, Fábán, Fácán, Félkerék, Flórián, Forray, Fürj, Görbe, Gyár, Hassinger, Határ, Heim Domokos, Ilona, Kálmán, Kazinczy, Knézich Károly-utca, Kelemen-tér, Kismolnár, Kölcsey, Közép, Koszoru-utca (belváros), Lahner György, Lajos, Lázár Vilmos, Lipót, Lovarda, Lujza-utca, Magyar (belváros), Margit, Mély, Mocsár, Part (sarkad), Péter, Rákóczy, Révay, Rövid (sarkad), Rövid (belváros), Sina, Sajacz Gyula-utca, Süveg-tér, Szarvas, Szent István-utca Szent Péter-tér, Tökölly-tér, Tökölly-utca, Trombita, Új (sarkad), Mikes, Weltzer János, Vadaskürt, Vendel, Vilmos, Virág, Völgy, Zrínyi-utca.

Arad, 1912. évi október hó 26-án.

Varjassy,
polgármester.

Hirdetmény.

Chirke Vilmos th. b. tag elhalálozásával az I. kerületben megüresedett th. bizottsági tagsági hely választás útján leendő betöltését Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottság 25618/784—1912. szám alatt kelet határozatával elrendelte.

A megválasztandó bizottsági tag megbízatása 1913. évi december hó 31-ig terjed.

A választás napja 1912. évi november hó 17-ike. A választás d. e. 9 órától d. n. 4 óráig fog megtartatni. A szavazás titkos, szavazólapok útján történik.

A választás helye a városháza délkeleti földszinti kisterme. A választás elnöke dr. Steinhard Mór, helyettese dr. Priegl István jegyzője: dr. Angel István.

Az I. kerületbe a következő utcák tartoznak:

Andrássy-tér, Árpád-tér, Asztalos Sándor, Aczél Péter, Besze János-utca, Bocskay-tér, Boczkó-utca, Boros Beni-tér, Csernovist Péter, Chorin Áron, Damjanich, Eötvös-utca, Erzsébet királyné-körút, Fa-utca, Falérakóhely, Farkas, Hajó-utca, Hal-tér, Háromveréb-, Hanyadi utca, József főherceg ut, Jókai-tér, Könyök-utca, Luther-utca, Maros-utca, Gróf Apponyi Albert-ut, Ovár-tér, Petőfi-, Radnai-, Simonyi utca, Szabadság-tér, Szél, Szekeres, Szent Pál, Tabajdy Károly, Tehén (belváros), Tél, Thököly-Imre-utca, Városház-tér, Vörösmarty, Zoltán-utca, Aradvár.

Arad, 1912. évi október hó 26.

Varjasay,
polgármester.

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasút menetrendje.

Érvényes 1912. november 1-től.

Arad-Gyorek-Pankota						
Kilomet. távols.	Állomások	Sz. V. 1 II. III.	Sz. V. 4 II. III.	Sz. V. 6 II. III.	Sz. V. 8 II. III.	Sz. V. 10 II. III.
—	Arad-Radnaiút ind. ...	5-00	8-10	11-20	2-30	6-10
2	Uj-Mikolaka... ..	5-03	8-13	11-23	2-33	6-13
8	Mikolaka	5-03	8-19	11-29	2-39	6-19
7	Óthalom	5-20	8-30	11-40	2-50	6-30
12	Mondorlak	5-30	8-40	11-50	3-00	6-40
13	Mondorlak-Csésér ...	5-34	8-44	11-54	3-04	6-44
18	Maroscsicsér	5-57	8-47	11-57	3-07	6-47
17	Szabadhely	5-57	8-57	12-07	3-17	6-57
23	Gyorek	6-10	9-20	12-30	3-40	7-20
24	Aradkövi	6-15	9-25	12-35	3-45	7-25
27	Kovácsi	6-24	9-34	12-44	3-54	7-34
31	Livada	6-38	9-46	12-56	4-06	7-48
36	Világos	6-53	10-03	1-13	4-23	8-03
39	Galsa	7-08	10-13	1-23	4-33	8-13
41	Muska	7-08	10-18	1-28	4-38	8-18
45	Pankota	7-20	10-30	1-40	4-50	8-30

Pankota-Gyorek-Arad					
Állomások	Sz. V. 1 II. III.	Sz. V. 3 II. III.	Sz. V. 5 II. III.	Sz. V. 7 II. III.	Sz. V. 9 II. III.
Pankota ... ind.	4-50	8-00	11-10	2-20	6-00
Muska	5-03	8-13	11-23	2-33	6-13
Galsa	5-08	8-18	11-28	2-38	6-18
Világos	5-18	8-28	11-38	2-48	6-28
Livada	5-32	8-42	11-52	3-02	6-42
Kovácsi	5-48	8-56	12-06	3-16	6-56
Aradkövi	5-53	9-03	12-13	3-23	7-03
Gyorek	6-10	9-20	12-30	3-40	7-20
Szabadhely	6-24	9-34	12-44	3-54	7-34
Maroscsicsér	6-34	9-44	12-54	4-04	7-44
Mondorlak-Maroscsicsér	6-37	9-47	12-57	4-07	7-47
Mondorlak	6-41	9-51	1-01	4-11	7-51
Ó. halom	6-51	10-01	1-11	4-21	8-01
Mikolaka	7-02	10-12	1-22	4-32	8-12
Uj-Mikolaka	7-06	10-16	1-26	4-36	8-16
Arad-Radnai-ut érk.	7-10	10-20	1-30	4-40	8-20

Gyorek-M. Radna.					
Állomások	Sz. V. 102 II. III.	Sz. V. 104 II. III.	Sz. V. 106 II. III.	Sz. V. 108 II. III.	Sz. V. 110 II. III.
Arad (1) ... ind.	regg. 5-00	d. e. 8-10	d. e. 11-20	d. n. 2-30	este 6-10
Pankota (1) ... ind.	4-50	8-00	11-10	2-20	6-00
Gyorek plactér ... ind.	6-10	9-20	12-30	3-40	7-20
Ménos	6-18	9-28	12-38	3-48	7-28
Pálos	6-25	9-35	12-45	3-55	7-35
Pálosbaracka	6-32	9-42	12-52	4-02	7-42
Radna ... .. érk.	6-41	9-51	1-01	4-11	7-51
	7-00	10-10	1-20	4-30	8-10

M. Radna-Gyorek					
Állomások	Sz. V. 101 II. III.	Sz. V. 103 II. III.	Sz. V. 105 II. III.	Sz. V. 107 II. III.	Sz. V. 109 II. III.
Radna ... .. ind.	regg. 5-10	d. e. 8-20	d. e. 11-30	d. n. 2-40	este 6-20
Pálos-Baracka	5-29	8-39	11-49	2-59	6-39
Pálos	5-37	8-47	11-57	3-07	6-47
Ménos	5-46	8-56	12-06	3-16	6-56
Gyorek plactér érk.	5-53	9-03	12-13	3-23	7-03
	6-00	9-10	12-20	3-30	7-10
Pankota (1) ... érk.	7-20	10-30	1-40	4-50	8-30
Arad (1) ... érk.	7-10	10-20	1-30	4-40	8-20

Posta-

csomag feladási

és

utalványkönyvek

egész vászonkötésben, arany címnyomással
kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.
nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

UJ.

MARGIT HAJFESTŐ.

Remekül fest világos valamint sötétbarnára, feketére, bármely haját, szakált, bajuszt, azonnal tartósan, lemoshatlanul minden nehézség nélkül, előkészület nem szükséges.

Az eljárás a legegyszerűbb, az eredmény a legegyszerűbb, nem kopik, nem piszkít, az eredetétől meg nem különböztethető csak egy üvegből áll, laikus is végezheti a hajfestőt.

Artalmatlan
nem tartalmaz ólmot
nem tartalmaz ezüstöt
nem tartalmaz rézet.

organicus vegyület

Ara 1 korona.

1503

Készlet:

gutori FÖLDÉS KELEMEN gyógyszerháza ARADON.
1 korona 50 fillér beküldése esetén bérmentve küldi.

Eladó

egy jókarban levő, négy lóerős gáz-

motor

Cím a kiadóhivatalban